

Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 1988 harvinaisuushavainnot

MARTTI HARIO, TAPANI NUMMINEN & JÖRGEN PALMGREN

Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen Rariteettikomitea (RK) hyväksyi vuodelta 1988 332 harvinaisuushavaintoa ja hylkäsi 32 (hylkäämisprosentti 8,8). Käsiteltyjen havaintojen yhteismäärä (364) on suunnilleen yhtä suuri kuin ennätysvuonna 1984 (358), jolloin kuitenkin RK:n lajilistaa ei oltu vielä supistettu. Käsillä olevasta katsauksesta puuttuu silloin mukana olleet kahdeksan "runsasta" lajia (ks. Lintumies 21:43). Silti vuoden 1988 yhteislajimääräkin, 84 lajia ja alalajia, ylittää reippaasti vuoden 1984 ennätyslukeman 73.

Poikkeuksellinen lajirunsaus ei kuitenkaan yksinään ole syynä vuoden 1988 suuriin havaintomääriin. Monet lajit esiintyivät todella ennätysrunsaina, ja ilmoittamisaktiiviteetti oli korkea. Runsaita lajeja oli sekä keväällä että syksyllä. Vuosi oli sääsuh-

teiltaan poikkeuksellisen suotuisa; toukokuusta heinäkuuhun riitti hellelukumia ja lokakuussa vallitsi pitkäaikainen itäinen ilmavirtaus. Kevään ennätysesintyjä olivat mm. lyhytnokkahanhi (36 yks.), lumihanhi (18 yks.) ja punajalkahaukka (15 yks.), syksyllä taas mm. isokirvinen (45 yks.), hippiäisuunilintu (27 yks.) ja kirjosiipiuunilintu (65 yks.). Loppukevään-kesän runsaita lajeja olivat riuttatiira (16 yks.) ja mustaotsalepinkäinen (9 yks.). Todella niukasti nähtiin vain avosetteja (3 yks.) ja partatiaisia (2 yks.), joiden osalta on jo totuttu isompiin määriin.

Maalle uusia lajeja olivat sirpisorsa, hietatiira ja kalliopääsky. Toinen havainto tehtiin 7 lajista. Lisäksi RK-käsittelyssä on vielä joukko havaintoja selkälokin alalajeista ja urpiaisen *cabaret*-alalajista.

RK:n kokoonpano vuonna 1988 oli seuraava: Lasse J. Laine (puheenjohtaja), Martti Hario (sihteeri), Dick Forsman, Matti Kapanen, Matti Lammin-Soila, Tapani Numminen ja Esa Sojamo. RK-aineiston tietokonetallennuksesta vastaa edelleen Jörgen Palmgren, joka myös on tulostanut käsillä olevan katsauksen kirjapainoa varten valmiiseen muotoon. Tapani Numminen on tarkistanut lomakkeilta katsaukseen tulleet tiedot, ja Martti Hario on kirjoittanut tekstin ja laskenut lajikohtaiset yksilömäärät.

RK:lla on jälleen ollut ilo vastanottaa Leizkiikareiden maahan-tuojan Elwe Oy:n taloudellinen tuki katsauksen värivalokuva-liitteen painatuksessa. Elwe Oy:n tuki jatkuu jo kuudetta vuottaan ja mahdollistaa yhä laajenevan kuva-aineiston käytön, mistä esitämme parhaat kiitoksemme.

Katsaukseen sisältyy havaintoja myös aikaisemmilta vuosilta. Näihin kuuluu lampiviklon *Tringa stagnatilis* pesinnän varmistuminen Konnevedellä 1987. Vasemmalla emo ja oikealla poikanen 15. heinäkuuta. — Valok. Seppo Laakso

Myrsky-/Ulappapääsky *Oceanodroma leucorhoa/Hydrobates pelagicus*

30.10. Porvoon mlk, Söderskär NW-N (Karl Selin).

Lintu oli todennäköisesti ulappapääsky. Lähimmät pesimäalueet ovat Norjassa, jossa Lofoottien kannaksi on arvioitu 500-4000 paria (ja 100-200 paria myrskypääskyä, Barrett & Vander 1984). Ulappapääskyllä lienee kuitenkin toistaiseksi tuntemattomia pesimäpaikkoja Norjassa. Viime aikojen tehostetuissa etsinnöissä on Norjasta löytynyt toistakymmentä uutta 'pesimäpaikkaa' (yöllistä verkopyyntiä potentiaalisilla paikoilla; laji käy ruokkimassa poikasiaan vain öiseen aikaan), joskin itse pesäonkalo on pystytty paikantamaan vain yhdestä (ks. Barrett & Strann 1987, Nygård ym. 1987). Norjalaisen esimerkin innostamina ruotsalaiset verkkorengastivat ensimmäisen yksilönsä bohusläniläisellä 'pesimäpaikalla' kesällä 1988 (Ström & Börjesson 1989). Suomessa ulappapääskyä ei ole tavattu, myrskypääsky seitsemästi.

Suula *Sula bassana*

(3, 15, 1)

25.-26.9. Sodankylä, Kelujärvi subad (Ilkka Parviainen).

Toisin kuin myrskylintu suula näyttäytyy meillä yhä useammin. Havainnoista peräti 12 on 80-luvulta (yht. 13 yks.).

29.9.1987 Imatra, Linnala juv S (Jari Kontiokorpi ym.).

Nokiliitäjä *Puffinus griseus*

(0, 1, 1)

1.1. Turku, Ruissalo ohilentävä (Jarmo Laine, Heikki Heikkilä).

Vuoden "harhautuneimpia" rariteetteja. Nokiliitäjät hautovat vuodenvaihteessa kaukana kääntöpiirien eteläpuolisilla valtamerisaarilla. Esi-aikeisten ikäluokkien liikehdintä Pohjois-Atlantilla päättyy sekin marraskuun lopulla. Lajin esiintyminen on voimistunut Pohjanmerellä ja Tanskan salmissa 70- ja 80-luvulla, minkä arvellaan olevan yhteydessä mm. tuulenkalojen runsastumiseen näillä merialueilla (Rasmussen 1985).

Silkkihaikara *Egretta garzetta*

(0, 6, 3)

21.-23.5. Hanko, Tvärminne jp (Pekka Komi, Antti Heikkilä, Erkki Valsta ym.). 4.-6.6. Kaskinen, Eskö-Gubbholmen (Timo Lahti, Seppo & Leena Hakamäki). 31.7.-1.8. Eckerö, Storby (Charlie Wiklund, Göran Andersson).

Ensimmäistä (1977) lukuun ottamatta havainnot ovat 80-luvulta. Ruotsissa nähtiin ennätykselliset 5 yks. (yht. havaittu 25 yks., E. Hirsch-

feld, kirj. ilm.). Taannoin paljon pohditun tumman värimuodon esiintymisen Euroopassa katsotaan tätä nykyä koskevan yksinomaan *E. gularrista* (mm. Saksan lintupuistoihin tuotiin 80-luvulla satoja yksilöitä, laji on pesinyt Ranskassa ja Espanjassa, ks. Yesou 1986).

Jalohaikara *Egretta alba*

(4, 27, 2)

13.-17.5. Nokia, Sorva jp (Olli-Pekka, Aki & Ossi Liinalaakso). 29.5. Urjala, Honkola W (Jorma Kettunen, Tapio Tiirikainen).

Nykyään jokavuotinen vierailija. Meitä lähinnä pesinyt Latviassa (1977 Engure-järvellä), jossa edelleenkin säännöllinen, joskin atlasvuosina 1980-84 pesimätön vierailija (Viksne 1983, Priednieks, Strazds ym. 1989).

Jalohaikara laji *Egretta* sp.

(0, 2, 1)

8.5. Espoo, Laajalahti SSW (Heikki Vasamies, Martin Helin).

Lyhytnokkahanhi

Anser brachyrhynchus

(42, 180, 41)

22.-23.4. Artjärvi, Ratula ad (Kari Puumalainen). 26.4. Ilmajoki, Röyskölä (Kari Venho, Markku Saarinen). 26.4. Jalasjärvi, Luopajärvenkylä (Kari Venho, Markku Saarinen). 26.4. Ilmajoki, Alajoki 2 (Kari Venho, Markku Saarinen). 26.4. Kristinestad, Lappfjärd ad (Mauri Koivuluoma, Timo Vanhatalo). 27.4. Seinäjoki/Ilmajoki, Alajoki (Esa Vierimaa). 27.4. Jalasjärvi, Hirvijärvi 2 (Esa Vierimaa). 27.-28.4. Äetsä, Honkola (Markku Kangasniemi, Risto Karvonen, Rainer Mäkelä). 28.4. Jalasjärvi, Hirvijärvi 3 (Kari Venho, Markku Saarinen). 29.4. Lohtaja, Ohtakari NNE (Marko Pohjoismäki, Mikael Axelqvist). 30.4. Tyrnävä, Jokisilta 2 (Timo Karjalainen). 1.5. Jalasjärvi, Hirvijärvi 3 (Kari Venho, Markku Saarinen). 1.5. Jalasjärvi, Luopajärvenkylä 4 (Kari Venho, Markku Saarinen). 2.-3.5. Vaasa, Söderfjärd (Timo Lahti). 2.5. Tyrnävä, Murto (Timo Karjalainen). 3.-10.5. Liperi, Ahonkylä 3 (Mauri Leivo). 3.5. Liminka, Kirkonkylä-Virkkula 2 (Jari Peltomäki). 4.5. Liminka, Kirkonkylä-Virkkula 3 (Jari Peltomäki). 4.5. Tyrnävä, Jokisilta (Timo Karjalainen). 5.5. Liminka 7 (Jari Peltomäki, Jari & Tapio Kostet). 7.5. Värtsilä, Sääperinranta 3 lähti E (Petri Hottola). 9.6. Korppoo, Jurmo ad lähti E (Kari Kuokkanen, Arne Lahti). 19.9. Luvia, Säppi W (Jani Vastamäki, Juha Järvi, Kari Kekki ym.). 11.10. Luvia, Säppi S (Juha Sjöholm). 22.10. Pori, Kirrinsanta 3 S (Asko Eriksson).

Edellisen vuoden veroinen ennätysesiintyminen. Seinäjoen/Ilmajoen Alajoen havaintojen 26.-27.4. tulkitaan koskevan 2 yksilöä, Jalasjärven Hirvijärven havaintojen 27.-28.4. 3 yksilöä ja Limingan havaintojen 3.-5.5. 9 yksilöä.

16.5.1981 Pattijoki, Kotiranta 3 ad (lähtivät 2S 1N) (Ilkka Ala-Vainio, Kyösti Karjalahti). 10.5.1986 Lumijoki, Sannanlahti (Jorma Pessa ym.). 11.5.1986 Lumijoki, Hirvaslahti 4 (Jorma Pessa). 14.5.1986 Liminka, Peräojan suisto (Jorma Pessa). 19.4.1987 Köyliö, Kirkkosaari 2 (Seppo Aro, U. Karinen). 20.4.1987 Liminka, Temmesjokisuu (Kari Salonen). 21.4.1987 Liminka, Tupos (Jorma Pessa). 22.4.1987 Liminka, Parras 3 (Jorma Pessa). 23.4.1987 Kempele, Isoaukea (Jorma Pessa, Eija Nikkilä). 24.4.1987 Liminka, Ängeslevä 2 (Jorma Pessa, Eija Nikkilä, Jukka Pessa ym.). 24.4.1987 Liminka, Ritokorpi (Jorma Pessa, Eija Nikkilä, Jukka Pessa ym.). 25.4.1987 Tyrnävä, Murto (Hannu Koskinen, Timo Palomäki). 25.4.1987 Tyrnävä, Murto (Jorma Pessa, Eija Nikkilä, Jukka Pessa ym.). 26.4.1987 Liminka, Ritokorpi 2 (Jorma Pessa, Eija Nikkilä, Jukka Pessa ym.). 29.4.1987 Tyrnävä, Murto (Jorma Pessa). 30.4.1987 Liminka, Rajakorpi (Jorma Pessa, Toni Eskelin). 30.4.1987 Liminka, Ritokorpi (Jorma Pessa, Toni Eskelin). 30.4.1987 Liminka, Rantakylä (Jorma Pessa, Toni Eskelin). 30.4.1987 Tyrnävä, Murto (Jorma Pessa, Toni Eskelin). 30.4.1987 Liminka, Rantakylä (Toni Eskelin, Jorma Pessa). 3.5.1987 Oulu, Kempeleenlahti (Toni Eskelin, Sanna Ojalampi). 5.5.1987 Liminka, Virkkula (Jorma Pessa). 5.5.1987 Liminka, Kirkonkylä 2 (Kari Salonen). 6.5.1987 Siikajoki, Merikylänlahti (Toni Eskelin, Juha Repo). 7.5.1987 Liminka, Virkkula (Jorma Pessa, Toni Eskelin).

Vuoden 1986 havainnoista vain Lumijoen 4 yks. ovat joltisellakin varmuudella eri yksilöitä kuin aikaisemmin ilmoitetut (Lintumies 23:198); vuoden yksilömäärä nousee 22:een.

Vuoden 1987 havainnoista Limingan Ritokorven havainnot 24.-30.4. koskenevat 2 yksilöä, Tyrnävän Murron havainnot 25.-30.4. 2 yksilöä ja Limingan havainnot 5.-7.5. 3 yksilöä; vuoden yksilömäärä nousee 44:ään.

Lumihanhi *Anser caerulescens*

(37, 33, 18)

27.4. Espoo, Soukka Kasavuori NE (Matti Pajunen, Jani Ceder). 27.4. Kirkkonummi, Porkkala NNE (Markus Keskitalo). 5.5. Pori, Leveäkari 3 lähti E (Jan Lundgren). 6.5. Mustasaari, Björköby 3 ad WNW (Tuomas Lukkarinen). 8.5. Vantaa, Hermaskä-

rinkallio 2 ad NE (Antti Mähönen). 10.5. Parikkala, Siikalahti 2 (Olli Vesikko). 13.5. Raisio, Raisionlahti 2 E (Hannu Kormano). 25.5. Lemland, Lågskär ad WNW (Timo Hietanen, Tapio Aalto, Karno Mikkola ym.). 28.-29.5. Ylöjärvi, Siivikkala ad (Hannu Kettunen, Hannu Kauhanen, Rainer Mäkelä). 29.5. Ikaalinen, Mansoniemi NW (Jari Valkama, Outi Peltoniemi). 4.6. Luvia, Säppi 2 ad NE (Esa Mäntylä, Lasse Luukkonen). 19.8.-6.11. Turku, Uittamo-Ruissalo (tarhakarkulainen?) (Jarmo Laine).

Espoon ja Kirkkonummen havainnot 27.4. koskevat samaa yksilöä. Ennätysesintymisen tämäkin. Ajoittuminen toukokuulle on tyypillistä. Ruotsin Ottenbyssä nähtiin tietävästi Itämeren suurin parvi, 25 yks. 14.9.1988 (Lundqvist ym. 1989).

RK-käsittelyssä on vielä 3 havaintoa nk. sinihanhesta (2 vuodelta 1987 ja 1 vuodelta 1988).

28.-30.4.1987 Tyrnävä, Murto (Jorma Pessa). 12.8.1987 Siikajoki, Tauvo (Panu Kuokkanen, Timo Pulliainen).

Tyrnävän linnusta on julkaistu havainto jo aikaisemmin (Lintumies 23:188).

Sepelhanhi *Branta bernicla hrota* (4, 16, 3)

30.5. Kirkkonummi, Porkkala 2 E (Bimbi Ollberg, Henrik Lindholm, Roland Sundström). 4.6. Virolahti, Siikasaari ENE (Kimmo Heiskanen, Heikki Seppä).

Vaaleavatsaiset "hrota-tyyppiset" sepelhanhet ovat lähes yksinomaan Suomenlahden arktikan erikoisuuksia ja nimenomaan keväällä. Ruotsissa taas havainnot painottuvat syksyyn ja länsirannikolle. Huippuvuorten kanta (4000 yks.) pesii muutamalla eristyneellä saarella, talvehtii pääosin Tanskassa ja muuttaa Skandinavian länsipuolitse (Madsen 1987, 1989).

Punakaulahanhi *Branta ruficollis* (3, 19, 1)

19.5. Virolahti, Harvajanniemi NE (Tapio Tohmo, Kari Haataja, Tomi Muukkonen ym.).

Valtaosa punakaulahanhista, 14 yks. on havaittu Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa.

Amerikanhaapana *Anas americana* (1, 4, 1)

30.5.-12.6. Liminka, Virkkula - Lumijoki, Sannanlahti jp koiras (Kari Haataja, Esko Strömmer, Jorma Pessa ym.).

Atlantin ylittämisestä on todistena rengaslöytöjä, ks. Dennis (1987).

Sirppisorsa *Anas falcata* (0,0,1)

8.-11.5. Parikkala, kirkonkylä jp koiras (Esko Veijalainen ym.).

Edellinen yksilö (Lohja, Virkkala 21.8.1976) tulkittiin tarhakarkulaiseksi. Tälläkään kerralla karkulaisuuden mahdollisuutta ei voida täysin sulkea pois, joskaan suoranaista osoitustakaan siitä ei voida esittää.

Laji pesii itäisessä Siperiassa ja kuuluu harhautuneen mm. Hollantiin.

Sinisiipitavi *Anas discors* (1, 3, 1)

7.5. Rantasalmi, Putkisalo jp koiras (Harri Okkonen, Janne Väättäjä, Esa Lahdenpää).

Kaikkiaan 12 rengaslöytöä tunnetaan Atlantin ylittäneistä yksilöistä Euroopassa (Dennis 1987). Laji pesi Tanskassa vuonna 1988 (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Punapäänarsku *Netta rufina* (9, 15, 5)

13.4. Porvoon mlk, Hamari ♂♀ (Seppo Sarvanne ym.). 27.5. Porvoon mlk, Kummelskär ♀ ENE (Arto Juvonen, Heikki Minn, Erkki Kylliäinen ym.). 30.5.-3.6. Perniö/Tenhola, Saarenjärvi ♀ (Jukka K. Nurmi). 31.8.-6.9. Hanko, Täktom ♀-puk. (Hannu Klemola, Jukka Sillanpää).

Yllättävän monta havaintoa; tätä ennen 80-luvulla nähty yht. vain 7 yks. Seikkaperäinen erittely ruotsalaisista havainnoista ja pohdintaa karkulaisuudesta, ks. Hirschfeld & Ullman (1989).

Kyhmyhaahka *Somateria spectabilis* 5.-16.11.1985 Hailuoto, Marjaniemi ♀-puk. (Jorma Pessa, Toni Eskelin).

Laji poistettiin tarkastettavien lajien luettelosta vuodesta 1986.

Pilkaniska *Melanitta perspicillata* (10, 8, 2)

20.5. Virolahti, Hurppu ♂ E (Petri Hottola, Heikki Pönkkä, Harri Kontkanen ym.). 12.6. Mustasaari, Östra Norrskär ♂ lähti E (Visa Rauste, Mauri Jalonen, Jyrki Lausamo ym.).

Havainnoista peräti 10 on 80-luvulta. Laji on vanhastaan tavallisimpia Eurooppaan harhautuvia nearktisia sorsia. Syyt esiintymisen voimistumiseen juuri viime vuosina ovat selvittämättä.

Käärmeotkka *Circaetus gallicus* (0, 8, 3)

13.5. Kirkkonummi, Porkkala NNW/W (Heikki Lokki, Hannu Jännes ym.). 9.6. Espoo, Soukka NNE (Jarmo Koistinen). 3.9. Virolahti, Pyterlahti subad/ad E (Tapio Tohmo, Kimmo Heiskanen, Timo Pulliainen ym.).

Vuosina 1985 ja 1986 nähtiin 2 yks., sitä ennen yksittäisiä sirotelusti; ensimmäinen on vuodelta 1979 (Riihimäki ym. 1980). Ruotsin havainnot (35 yks. vuoteen 1988 mennessä, E. Hirschfeld, kirj. ilm.) painottuvat syksyyn, meidän kevääseen-alkukesään. Latvian tuore kannanarvio on 5-12 paria (Priednieks, Strazds ym. 1989).

21.6.1987 Kirkkonummi, Sunds subad/ad (Lasse J. Laine ym.).

Arosuohaukka *Circus macrourus* (33, 33, 4)

16.-20.4. Äetsä/Huittinen, Honkola ad ♂ (Hannu Nyström, Olli-Pekka Liinalaakso ym.). 3.5. Liminka, Virkkula +2kv ♂ (Jari Peltomäki, Perttu Koski, Pertti Väyrynen). 20.5. Lumijoki, Pitkänokka ad ♂ (Jorma Pessa, Petteri Polojärvi). 20.-21.8. Jurva/Laihia, Kivi- ja Levälammi subad ♂ (Martti Peltola).

Varsin keskinertainen 80-luvun esiintyminen. Ruotsin vuoden 1988 yksilömäärä (13) sitä vastoin rikkoi kaikki ennätykset lukuun ottamatta vuoden 1952 invaasiota, jolloin 3-4 paria pesi Öölannissa ja 2 paria Gotlannissa (SOF 1978).

15.8.1986 Muhos, Kurkipera ad ♂ (Jorma Pessa).

Niittysuohaukka *Circus pygargus* (18, 135, 8)

13.5. Hanko, Täktom, Veda-grundet ad ♂ (Antero, Erkki & Jussi Topp, Pertti Uusivuori, Jarmo Koistinen ym.). 19.5. Raisio, Raisionlahti ad ♀ (Vesa Virtanen, Timo Kuusikko). 23.5. Saltvik, Haga 3kv ♂ NE (Bertil Blomqvist). 24.5. Virolahti, Vaalimaa 2kv (Markku Saarinen, Olli Trogen). 28.5. Virolahti, Vilkkilän tura ad ♂ S (Markus & Kaarina Öst). 28.5. Korppoo, Jurmo 2kv ♂ (Tom Lindroos, Hannu Friman, Ahti Vapaavuori ym.). 20.6. Kirkkonummi, Saltjärden ad ♂ (Markku Ojala, Markku O. Tunturi). 1.8. Alavus, Kaukolan kylä +2kv ♂ löydetty kuolleena (Jarkko Mäntynen, Mika Laminpää).

Edellisvuoden ennätyksen jälkeen palattiin normaalitilanteeseen. 80-luvulla nähty keskimäärin 11 yks. vuodessa, vaihteluväli 6-26.

16.5.1987 Suonenjoki, Markkala 3kv ♂ Kuopion luonnontieteellisessä museossa (Pertti Paananen, ilmoitti Eino Savolainen). 1.6.1987 Siuntio-Inkoo, Flytträsk +2kv w (Jan Södersved).

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina* (6, 41, 6)

10.5. Luvia, Säppi subad/ad (Juha Niemi ym.). 22.5. Ylämaa, Väkeväjärvi subad ENE (Tom Lindroos, Hannu Friman, Tapani Missonen ym.). 25.5. Vantaa/Sipoo, Väster/

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina* 22.5.1988 Ylämaalla. — Piirros Hannu Friman.

Östersundom subad ENE (Jyrki Lau-samo). 9.6. Kirkkonummi, Saltfjär-den subad/ad ENE (Heikki Vasamies). 7.9. Hanko, Täktom 2kv (Mauri Leivo, Hannu Jännes, Karno Mikkola). 8.9. Hanko, Täktom 3kv W/E (Pekka J. Nikander, Antti Below).

Lisäksi hyväksyttiin vuodelta 1988 2 kontrastikotkaa ja 1 lajilleen määrittämätön 'kiljukotka'. Keskiner-taista parempi esiintyminen; 80-luvulla nähty vuosittain 1-7 yks. Ruotsissa todettiin ennätyksellinen syysesiintyminen. Yksistään Skoonen lounaisosissa suppealla alueella nähtiin vähintään 14 eri yksilöä, joista 5 samanaikaisesti Falsterbossa 6.9. (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Kiljukotka *Aquila clanga*

(?, 88, 12)

22.5. Ylämaa, Väkeväjärvi pari (Tom Lindroos, Hannu Friman, Tapani Missonen ym.). 7.7. Heinävesi, Petruma 2kv r (Olavi Eskelinen, Jouko & Rea Koistinen). 14.7. Liperi, Kaatamo 2kv, ilmestynyt ilmeisesti jo 10.7., rengastettu, sama yksilö kuin edellä (Matti Kapanen, Lauri Karttunen, Jouni Pursiainen). 28.8. Kirkkonummi, Storkanskog, Sävalls, Järsö subad (Jukka A. Lahtinen, Jyri Heino, Antti Heikkilä ym.). 28.8. Hanko, Högholmen subad/ad ESE (Kimmo Kuusisto, Ari Kuusela). 3.9. Anjalankoski, Itä-Vastila subad/ad (Klaus Laine, Ari Vuorio). 8.9. Hanko, Täktom subad/ad W (Hannu Klemola, Kari Aromäki, Petri Cavan-der ym.). 9.9. Ylämaa, Väkeväjärvi 1 ad 1 subad/ad (Pekka Suhonen, Jorma Hannu, Pertti Kangasniemi ym.). 10.-24.9. Ylämaa, Väkeväjärvi juv (Esa Sojamo, Timo Jokela, Klaus Laine ym.). 10.9. Ylämaa, Väkeväjärvi ad (Klaus Laine, Riku Lehtinen). 10.9. Kirkkonummi, Peuramaa ja Masala ad E (Jyri Heino, Asko Rokala). 11.9. Lappeenranta, Kanavan-suu subad/ad ESE (Paavo Rantanen, Juha Jantunen, Markku Paakkinen ym.). 22.10. Hanko, Täktom 2kv SW (Tom Lindroos, Hannu Kormano, Ari Linna ym.). 27.11. Hanko, kaato-paikka subad lähti N (Visa Rauste, Kalevi Keynäs, Jörgen Palmgren).

Määrä lähentelee vuoden 1981 en-nätystä. Ylämaan yksilömäärä on 2 ad 1 juv. Hyväksytyjen havaintojen määrä heijastelee osaltaan kuvausten parantunutta tasoa. Tuore ohjeisto vaikeiden kotkien määrittämisestä julkaistiin hiljan (Forsman 1988, 1989).

23.-29.8.1974 Tammela, Talpia subad/ad (Arto Miikkulainen).

Arokotka *Aquila nipalensis*

(1, 7, 3)

27.4. Porvoon mlk, Kiala 2kv E (Olli-Pekka Pietiläinen). 30.4. Värtsilä,

Sääperi 2kv NNE (Matti Kapanen, Paavo Liimatta). 9.5. Kuusamo, Kitkanniemi 2kv (Philippe Henry, ilmoitti Heikki Seppänen).

Ei liene mahdotonta, että kaikki kolme havaintoa koskevat samaa yksilöä.

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*

(?, 177, 18)

3.-4.5. Kangasala, Leipi-Tiihala ad w (Tapani Salminen ym.). 13.5. Kirkkonummi, Jorvas ad w N (Dick Forsman). 17.5. Vantaa, Keimola ad w (Esa Pienmunne). 18.5. Kuortane, Leppälä ♀ (Esko Rajala). 19.5. Tenhola, Prästkulla 2kv w (Heikki Vasamies, Juhani Hannila, Olavi Hildén ym.). 20.5. Virolahti, Vaalimaa 2kv ♂ (Markku Saarinen, Olli Trogen). 27.-28.5. Perniö, Saarenjärvi 2kv ♀ (Jukka K. Nurmi). 27.5. Parikkala, Siikalahti ♀ (Ari & Leena Vuorio). 8.5. Ruovesi, Siikaneva ad ♂ (Paavo Jyrinki). 5.6. Pori, Pietniemi/Ulsoori ♀ (Matti Mäkelä, Matti Nieminen). 5.6. Hangö, Högholmen ♀ E (Henrik Lindholm). 5.6. Kristiinankaupunki, Lapväärtti 2kv ♀ (Tom Lindroos, Markku Huhta-Koivisto, Rauli Lumio ym.). 7.6. Lemland, Lågskär ♀ (Hannu Kormano, Matti Nieminen, Asko Rokala ym.). 10.7. Siikajoki, Tauvo ad ♂ m (Tom Lindroos). 23.7. Liminka, Liminganlahti ♀ (Harri Kontkanen, Kari Kärkkäinen, Ari Parviainen). 15.8. Espoo, Kivenlahti ♀ W (Sampo Laukkanen). 7.9. Joensuu, Rantakylä 1kv (Petri Hottola, Harri Kontkanen). 6.10. Joutseno, Tiuruniemi ad ♂ SE (Jukka & Jaana Jantunen).

Varsin runsas kevätesiintyminen. 1980-luvun vuosisummat ovat vaihdelleet rajoissa 8-25, keskimäärin 14 yks.

27.9.1980 Pattijoki, Kotiranta ad ♂ W (Ilkka Ala-Vainio). 5.6.1984 Siikajoki, Tauvo ad ♂ lähti W (Jorma Pessa). 21.5.1985 Lumijoki, Sannanlahti ♀ (Jorma Pessa). 24.5.1986 Miehikkälä, Muurikkala ♀ (Pekka Suho, Tapio Aalto, Tuija Sorsa). 20.-21.5.1987 Virolahti, Sydänkylä ♀ (Tapio Tohmo, Reijo Kivivuori, Timo Pulliainen). 24.-25.6.1987 Konnevesi, Pyhäjärvi 2kv ♀ (Jari Niskanen, Pekka Niskanen). 29.8.1987 Hanko, Täktom ♀ W (Sampo Laukkanen, Ville Vepsäläinen). 13.9.1987 Janakkala, Punkka 1kv (Ari Lehtinen, Jaakko Kanerva).

Vuoden 1987 yksilömäärä nousee 11:een.

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

8.4. Maalahti, Petolahti ad ♀ (Timo Hurme). 9.4. Paimio, Paimionlahti N (Jarmo Laine, Annika Forsten, Tapani Numminen ym.). 9.-10.4. Pattijoki, Kotiranta 2kv w (Jukka Hauru, Kari Varpenius).

Havainnot Tunturi-Lapin eteläpuolelta tarkastetaan.

24.4.1987 Liminka, Kedonperä (Toivo Kirkkomäki, Tapio Lehtinen). 14.10.1987 Oulu, Linnanmaa 1kv (Kimmo Kumpulainen).

Pikkuhuitti *Porzana parva*

(21, 54, 4)

12.-14.5. Parainen, makeaveden allas ♂-Ä (Hannu Kormano, Rauli Lumio ym.). 13.5.-2.6. Luumäki, Luotosenjärvi ♂-Ä (Pekka Karhu). 14.-24.5. Laitila, Otajärvi ♀ r (Jukka Grönlund, Tarmo Nurmi). 31.5.-16.6. Pori, Kirrinsanta ♂-Ä (Antti J. Lind, Juha Niemi ym.).

Normaali esiintyminen. Laitilan pariton naaras huuteli aluksi sekunninmittaista 'kväk-kväk-kvärr'-sarjaa, myöhemmin lyhyttä 'kväkärrr' ja 'kvärr'-huudahdusta. Naaraiden väriytyksen yksilöllisestä muuntelusta, ks. Glutz ym. (1973) ja Dittberner & Dittberner (1985).

30.5.1987 Parikkala, Siikalahti ♀-Ä (Hannu Koskinen, Timo Palomäki).

Lintu tulkitaan samaksi, josta on jo julkaistu havaintoja (Lintumies 23:190).

Pikkutrappi *Tetrax tetrax*

(8, 3, 1)

8.9. Kotka, Hovinsaari ♀-puk. (Klaus Laine, Jorma Mättölä, Rauno Sandberg ym.).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1983, 1979 ja 1977 ja näitä varhaisemmat kaukaa viime vuosisadalta. Kuten kaikki trapit, vähentynyt huomattavasti eurooppalaisella levinneisyyssalueellaan. Kadonnut kokonaan mm. Unkarista, DDR:stä ja Tšekkoslovakiasta. Ranskassa levinneisyys säilynyt ennallaan, mutta kannanhitys on laskussa ja monet alueet ovat autioituneet; Balkanilla enää talvivieras (Glutz ym. 1973).

Avosetti *Recurvirostra avosetta*

(16, 109, 3)

18.5. Joensuu, Linnunlahti 2 SE (Matti Kapanen, Jouni Pursiainen). 27.-28.5. Korppoo, Jurmo (Tom Lindroos, Hannu Friman, Ahti Vapaavuori ym.).

80-luvun vaatimattomin esiintyminen.

20.-23.4.1986 Turku, Ruissalo (Mikko Tamminen, Pertti Lainio, Kai Appelblom ym.). 5.6.1987 Kokkola (Henrik Nyberg, ilmoitti Harri Hongell). 24.-26.6.1987 Hanko, Täktukten (Jörgen Palmgren, Sampo Laukkanen, Jouko Pokki ym.).

Amerikan-/siperiankurmitsa

Pluvialis dominica/fulva

22.9.1987 Lappeenranta, Kanavansuu 1kv WSW (Paavo Rantanen, Markku Paakkinen).

Isovesipääsky *Phalaropus fulicarius* 22.-29.10.1988 Säpissä. — Valok. Jouni Riihimäki.

Arohyppä *Chettusia gregaria*

(1, 0, 1)

4.8. Joutseno, Konnunsuo vp ad (Karri Kuitunen, Antti, Mikko & Ville Suppanen).

Ensimmäinen havainto on Porista vuodelta 1951. Kaakkoinen arojen laji, jonka kannat levinneisyyden Euroopan puoleisissa osissa (Krimillä, Ukrainassa) katosivat tällä vuosisadalla. Huomattavan usein arohyppä kuitenkin harhautuu Eurooppaan; nimensä mukaisesti seurallisena (*gregarius*) se lyöttäytyy mm. töyhtöhyppien muuttoparviin, mikä saat-
taa olla selityksenä sen verrattain tiheille vierailuille mm. Brittein saarilla (Glutz ym. 1975).

Alaskanvikla *Tryngites subruficollis*

(1, 3, 1)

11.-13.9. Joutseno, Konnunsuo 1kv (Klaus Laine, Riku Lehtinen, Esa Sojamo ym.).

Edellinen havainto on vuodelta 1981. Ruotsissa havaittiin 1 yks., kokonaismäärä 12 yks. (E. Hirschfeld, kirj. ilm.). Pohjoisamerikkalaisista kahlaajista alaskansirrin ja valkoperäsirrin ohella useimmin nähty vieras Euroopassa.

Lampiviklo *Tringa stagnatilis*

(47, 172, 14)

4.5. Pori, Kyläsaari (Tapani Lilja, Pekka Sainio). 12.-13.5. Tenhola, Prästkulla (Jörgen Palmgren, Karno Mikkola, Visa Rauste ym.). 21.5. Ylämaa, Väkeväjärvi (Pekka Alho, Tom Lindbom, Jukka Sillanpää). 22.5. Virolahti, Vaalimaa (Hannu Friman, Tom Lindroos, Tapani Misonen). 23.5. Oulunsalo hätäilevä (Jorma Pessa). 23.-27.5. Saari, Pien-Rautjärvi 3 (1 soidinteli) (Esa Sojamo, Topi Mäkinen). 27.5. Saari, Tarnala (Esa Sojamo). 5.7. Janakkala, Turenki (Ari Lehtinen, Pekka Komi). 16.7. Liminka, Virkkula (Markus Keskitalo, Jarmo Komi, Olli Vesikko ym.). 20.-26.7. Kokkola, Hopeakivenlahti 3 1kv (Marko Pohjoismäki, Harri Hongell, Juhani Montonen ym.).

Oulunsalon lintu varoitteli sopivassa biotoopissa, mutta ympärillä hätäili myös 15 punajalkavikloa eikä muita viitteitä pesimisestä saatu. Kokkolan havainto sitä vastoin riittää näytöksi pesinnästä jossakin lähistöllä. Konneveden pesintä viime vuodelta varmistui (alla) (ks. Laakso 1987). Kaikkiaan lampiviklo on pesinyt maassamme 7 kertaa (1983 1, 1984 3, 1985 1, 1987 1 ja 1988 1 pesintä). Latviassa laji on pesinyt useaan otteeseen viime vuosina, ensimmäisen kerran jo vuonna 1974 (Priednieks, Strazds ym. 1989).

12.5.1986 Oulunsalo, Salmioja (Jorma Pessa). 23.5.1987 Liminka, Letto (Kari Salonen, Toni Eskelin,

Päälaki mustanruskea. Tumman värin seassa heikkoa, vaaleaa kirjailua. Tämän "lakin" alareuna rajoittui jyrkästi leveisiin, valkeisiin silmäkulmajuoviin, jotka yhtyivät sekä otsassa että niskassa.

Musta silmäjuova antoi linnulle "meikatun" vaikutelman. Silmä oli tumma. Nokka oli musta, melko lyhyt ja hento.

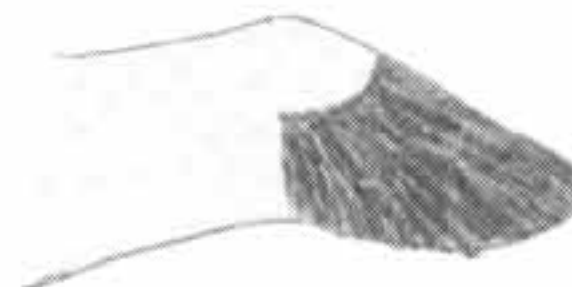
Koivet pitkät, hennot ja väriltään mustat.

Selässä tummanruskeita ja vaaleampia höyheniä sekaisin. Tummissa höyhenissä oli vaaleat reunukset.

Mustien vatsahöyhenien seassa muutamia vaaleita talvipuvun höyheniä. Vatsalaikku rajoittui pieneen punaruskeaan laikkuun. Alaperä ja pyrstön alapeitin-höyhenet valkeat.

Siipi päältä

Siipi alta

Arohyppä *Chettusia gregaria* 4.8.1988 Joutsenossa. — Piirros Karri Kuitunen.

Seppo Huttunen). 27.-28.5.1987 Pori, Kirrinsanta (Jari Peltomäki, Tapani Lilja, Antti J. Lind). 7.6.1987 Janakkala, Turenki 2 (Ari Lehtinen, Seppo Lindroos). 15.7.1987 Konnevesi, Pyhäjärvi 1 ad 1 pull (Seppo Laakso, Markku Kuitunen, Ari Pirkkalainen).

Isovesipääsky *Phalaropus fulicarius* (11, 15, 4)

24.5. Pernaja, Hamnskär jp w (Magnus & Torolf Östman, Jonas Häggblom, Helge Wikström). 7.-9.10. Mustasaari, Östra Norrskär juv vp (Aarne Lahti, Mauri Jalonen). 15.10. Helsinki, Iso-Huopalahti (Frans Silvenius, Tuomas Seimola). 22.-29.10. Luvia, Säppi 1kv (Jouni Riihimäki, Tapio Aalto, Markku Nurminen ym.).

Jo toinen "runsas" vuosi peräkkäin; viime vuonna nähtiin 5 yks.

Isokihu *Catharacta skua* (6, 10, 2) 14.5. Pori, Tahkoluoto N (Antti J. Lind, Kai Grönqvist, Leo & Rolf Karlson ym.). 17.8. Vuolijoki, Otanmäki (Hannu Rönkkö, Pekka Helo, Jouni Ruuskanen ym.).

Vuolijoen havainto on 10. kesäaikainen.

Mustanmerenlokki

Larus melanocephalus (0, 1, 1)

18.5. Inkoo, Stor-Sadeln 3kv W (Dick Forsman).

Ensimmäinen havainto on vuodelta 1985. Öölannissa havaittiin ennätykselliset 3 yks. (jo kolmas perättäinen vuosi, jolloin laji on nähty, yht. tavattu 9 yks., Lundqvist ym. 1989). Itämeren perukoihin laji lentää edelleenkin hyvin harvoin. Viron tieltävästi 5. havainto tehtiin pitkän tauon jälkeen syyskuussa 1985, jolloin samana vuonna Mustallamerellä rengastettu nuori lintu törmäsi lentokoneeseen Tallinnan lentoasemalla (Shergalin 1988). Siihen päättyi sekin levittäytyminen.

Ruusulokki

Rhodostethia rosea

(1, 1, 1)

14.2. Hanko, Kolaviken 3kv ♀ löydetty kuolleena (Kimmo Hotulainen).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1973 (Leinonen & Ovaska 1973) ja 1982. Mielenkiinto maailmalla lajia kohtaan ei ole laantunut, päinvastoin. Uusin tieto satunnaispesinnöistä Siperian ulkopuolella sisältyy Densleyn (1988) kiehtovaan historiikkiin. Todennäköistä on, että tällä salaperäisellä arktisella lokilla on toistaiseksi tuntemattomia talvehtimisalueita pohjoisilla merillä, mahdollisesti jopa päätalvehtimisalueita (Bledsoe & Sibley 1985).

Pikkukajava

Rissa tridactyla

(?, 280, ?)

1.6.1985 Oulunsalo, Riutunkari 2kv (Jorma Pessa, Hannu Koskinen, Jukka Pessa ym.).

Poistettu tarkastettavien lajien luettelosta vuodesta 1986.

Hietatiira

Gelochelidon nilotica

(0, 0, 2)

25.5. Kirkkonummi, Porkkala SE (Dick Forsman, Hannu Jännes, Heikki Vasamies ym.). 1.8. Eckerö, Märket juv (Juhani Virtanen).

Ensimmäiset havainnot maastamme. Näistä Eckerön havainto on vuoden kummallisimpia: vasta hiljan lentoon päässyt juv. ilman emoja yli 500 km väärässä suunnassa lähimmistä pesimäalueista ja lisäksi täysin vieraassa biotoopissa (meren silokallioluoto). Noukki kuitenkin hyönteisiä kalliohalkeamista lyhyin juoksupyrähdyksin, joten sentään ravinnonotto oli säilynyt lajiominaisena.

Riuttatiira

Sterna sandvicensis

(16, 34, 16)

26.5. Lieksa, Kevätlahti lähti W (Marko Ojala). 30.5. Porvoon mlk, Brunskär ad (Martti Hario). 2.6. Lemland, Lågskär 2 SW (Matti Nieminen, Kaj Hällsten). 5.6. Lemland, Lågskär ad E (Matti Nieminen). 13.6. Lemland, Lågskär 2 ad SW (Hannu Kormano). 3.7. Hanko, Tallholmarna ad (Jörgen Palmgren, Sampo Laukkanen ym.). 8.7. Lemland, Lågskär 2 ad NE (Antero & Maarit Topp). 22.7. Pernaja, Aspskär ad (Henri Koskinen, Harri Malkio, Lasse Ruoho ym.). 23.7. Kirkkonummi, Rönnskär ad lähti SW (Kari Soilevaara, Anssi Laurila, Lauri Mäenpää). 23.7. Hanko, Vedagrundet 4 ad (Pekka & Aino Loivaranta, Ari Lehtinen, Kari Laine ym.).

Ennätysesiiintyminen. Aikaisemmat parhaat vuodet olivat 1983 (7 yks.) ja 1976 (6 yks.). Levittäytymisestä Itämerelle, ks. Hario (1986).

Valkosiipitiira

Chlidonias leucopterus

(3, 10, 2)

29.5. Mietoinen, Mynälahti 2 jp ad (Jukka Sillanpää, Heikki & Oiva Assinen, Rauli Lumio ym.).

Edellinen havainto on vuodelta 1985. Esiintyminen Itämeren piirissä, ks. Hario (1986). Vuonna 1986 löytyi Latviasta 200 parin kolonia (Viksne & Janaus 1989) ja Liettuasta uusi 50 parin kolonia (Vitkauskas & Raudonikis 1986).

Valkoposkitiira

Chlidonias hybridus

(0, 4, 0)

29.6.1983 Kotka, Hietanen jp ad (Reijo Ikävalko). 10.5.1987 Helsinki, Vanhankaupunginlahti jp lähti NE

(Kari & Ville Vepsäläinen).

Kotkan havainto on aikaisemmin hylätty (Lintumies 19:166), mikä täten perutaan; siitä tulee samalla Suomen 1. havainto valkoposkitiirasta. Ruotsissa lajia ei ole tavattu. Tanskasta on 7 havaintoa, Virossa 1 (Latvian ensihavainto tehtiin keväällä 1989, A. Celmins, kirj. ilm.).

Pohjankiisla

Uria lomvia

(?, 1, 1)

22.10. Nauvo, Sandö 1kv kuolleena kalaverkosta (Ingmar Lundberg, ilmoitti Kari Laine).

Edellinen havainto on Inarista 14.12.1986. Vuoden 1902 massaesiintymisen jälkeen (jolloin pohjois-myrskyt toivat kymmenittäin pohjankiisloja Jäämereltä Suomeen) laji on nähty vain neljästi.

Jääkyyhky

Alle alle

(n. 58, 46, 2)

5.-7.11. Uusikaupunki, Kammela tp (Jukka Sillanpää, Pekka Alho, Hannu Klemola ym.). 6.11. Närpiö, Blackögrundet tp (Timo Wegelius).

Tavanomaisen niukka esiintyminen. 80-luvulla nähty keskimäärin 3-4 yks. vuodessa (vaihteluväli 1-8). Uudenkaupungin lintu oli häkellyttävän kesy.

4.1.1987 Ylikiiminki, Somerovaara hangelta käsin, kuoli 6.1.1987 (Seppo & Antti Huttunen, Kari Rannikko).

Isoturturikyyhky

Streptopelia orientalis

(0, 5, 1)

3.10. Mustasaari, Norrskär 1kv lähti NE (Tapani Numminen, Annika Forsten, Mauri Jalonen ym.).

Lisäksi RK-käsittelyssä on yksi havainto vuodelta 1983. Suomen havainnoista vain 2 on talvikaudelta, Ruotsin havainnoista (8) peräti 7 (E. Hirschfeld, kirj. ilm.) ja Tanskan havainnoista (9) 4 (joulukuu-maaliskuu) (Olsen 1987).

Mehiläissyöjä

Merops apiaster

(15, 38, 11)

24.5. Hanko, Tvärminne W (Jörgen Palmgren, Torsten Stjernberg). 24.5. Ilmajoki, Koskenkorva 3 (Mauri Korpi). 1.-2.6. Kirkkonummi, Rönnskär 4 lähti N (Pekka Ikonen). 3.-5.6. Kyrkslätt, Porkkala 6 (Markus Varesvuo, Jan-Erik Bruun, Henrik Lindholm ym.). 17.7. Veteli, Tunkari (Harri & Liisa Hongell).

Rönnskärin ja Porkkalan linnut ovat samaa parvea. Vain vuonna 1984 on nähty enemmän mehiläissyöjiä, 16 yks. 80-luvun osuus havaituista on nyt 73 %.

Vas. arokoika *Aquila nipalensis*
9.5.1988 Kuusamossa. — Valok.
Philippe Henry.

Alh. mustakaularastas *Turdus ruficol-
lis atrogularis* 26.2.-24.3.1988 Pietar-
saarella. — Valok. Hannu Koskela.

Oik. sirppisorsa *Anas falcata*
8.-11.5.1988 Parikkalassa. — Valok.
Mikko Pöllänen.

Alh. pikkuhuitti *Porzana parva*
14.-24.5.1988 Laitilassa. — Valok.
Jukka Grönlund.

Hangosta 14.2.1988 kuolleena löydetty ruusulokki on täytettynä Helsingin Eläinmuseossa. — Valok. Seppo Niiranen.

Lyhytvarvaskiuru

Calandrella brachydactyla

(14, 19, 4)

12.5. Hanko, Täktbukten (Olli-Pekka Pietiläinen, Jaana Roos, Tarmo Tosavainen). 21.5. Hanko, Täktbukten (Pekka Pöyhönen, Olli Salminen). 30.5. Pori, Yyteri (Juha Sjöholm, Asko Eriksson, Ilkka Lilja). 7.-14.9. Ruokolahti, Lurniemi (Jukka Jantunen). 25.-28.9. Jämsä, Lokalahti (Tom & Leo Lindroos ym.).

Yllättävän monta havaintoa; 80-luvulla nähty enimmillään 3 yks. vuodessa (1981, 1983 ja 1987), keskimäärin 1-2 yks. Hangon havainnot koskevat ilmeisesti samaa yksilöä.

31.10.1987 Pattijoki, Mikonkari (Kyösti Karjalahti, Ilkka Ala-Vainio,

Jukka Hauru ym.).

Töyhtökiuru *Galerida cristata*

(38, 7, 0)

12.12.1987-11.4.1988 Kuusamo, kirkonkylä (Heikki Seppänen, Hannu Hautala, Jukka Matero).

Ensimmäinen havainto sitten vuoden 1983. Euraasialaisella levinneisyysalueellaan töyhtökiuru on etupäässä paikkalintu (talvehtijana karaistunut). Levinneisyyden pohjoisääri ylsi 1800-luvulla Leningradin kautta eteläiseen Suomeen (pesinyt mm. Turussa 1870-72 ja 1884, Glutz & Bauer 1985). Taantunut Itämeren piirissä jyrkästi. Mm. Latviassa ei todettu pesintöjä atlas-vuosina 1980-84 (Priednieks, Strazds ym. 1989); tal-

vehtinee kuitenkin harvinaisuutena maan länsiosien asutustaajamissa (A. Celmins, kirj. ilm.). Ruotsin pieni kanta huvennut kolmeen pariin Malmössä vuonna 1987 (Tyrberg 1988). Myös Tanskassa väheneminen on ollut huomattavaa viime vuosikymmeninä (Dybbro 1976). Syitä ei tarkoin tunneta.

Kalliopääsky *Hirundo rupestris*

(0, 0, 1)

9.-10.6. Lemland, Lågskär r (Matti Nieminen, Kaj Hällsten, Hannu Kormanen ym.).

Ensimmäinen havainto Suomesta. Verraten laajalle levinnyt ja paikoitellen runsas pesimälintu Välimeren maissa ja Alpeilla. Osittaismuuttaja; Välimeren populaatiot liikehtivät vain lievästi (habitaatinvaihto). Harhautuu äärimmäisen harvoin pohjoiseen. Itä-Saksasta on 2 havaintoa, (Glutz & Bauer 1985), Englannin ensimmäiset 2 havaintoa tehtiin kesäheinäkuussa 1988 (Rogers ym. 1989). Balkanin kantojen otaksutaan levittäytyneen hieman pohjoiseen viime vuosikymmeninä (Matvejev 1985); muuten kannankehityksistä ei tiedä juuri mitään.

Ruostepääsky *Hirundo daurica*

(0, 7, 1)

1.5. Porvoon mlk, Brattnäs ESE (Jyrki Lausamo).

Viimeksi nähty vuonna 1984 (2 yks.). Runsastunut ja levittäytynyt pohjoiseen Pyreneitten ja Balkanin niemimailla. Laji on pitkän matkan muuttaja, jonka yksilöitä sopivissa kevätssäissä harhautuu ylös Luoteis-Eurooppaan. Eniten havaintoja on Brittein saarilta (yht. 174 yks. vuoteen 1988 mennessä, Rogers ym. 1989), Ruotsista (30 yks.) ja Tanskasta (11 havaintoa, Olsen 1987). Suomen kaikki havainnot ovat keväältä.

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae*

(?, 125, 45)

28.8. Korsnäs, Helenelund (Tuomas Lukkarinen). 29.8. Pori, Karhuluoto (Juha Niemi). 3.9. Oravainen, kirkonkylä (Timo Lahti). 3.9. Pori, Fleiviiki 2 (Olli-Pekka Liinalaakso, Teemu Lehtiniemi, Vesa Tuominen). 4.9. Uusikaarlepyy, Monå (Timo Lahti, Tuomas Lukkarinen). 4.9. Luvia, Säppi (Asko Eriksson, Lasse Luukkonen, Ari Pitkälä ym.). 4.9. Hanko, Täktom (Tom Lindroos, Hannu Kormanen, Rauli Lumio ym.). 5.9. Pori, Kyläsaari-Fleiviiki (Jari Peltomäki). 5.9. Pori, Kyläsaari-Launainen 2 (Jari Peltomäki). 6.9. Joensuu, Linnunlahti 2 lkv (Harri Kontkanen ym.). 6.-8.9. Närpes, Pjelas 4 (6.9. 1, 7.9. 3, 8.9. 4) (Mauri Koivuluoma, Kari Korhonen, Timo Vanhatalo).

6.9. Pori, Preiviikinlahti 2 SE parvessa (Jari Peltomäki). 6.9. Pori, Riitasaranlahti (Jari Peltomäki). 7.9. Pori, Leveäkari (Tapani Lilja, Markku Mäkinen). 7.9. Luvia, Säppi (Juha Sjöholm, Juha Niemi). 9.-11.9. Luvia, Säppi 7 (9.9. 7, 10.9. 4 joista 1kv r, 11.9. 1 lähti S) (Juha Sjöholm, Juha Niemi). 11.9. Mietoinen, Mynäjoen suisto (Jukka Sillanpää). 11.9. Pori, Kyläsaari-Fleiviiki (Jari Peltomäki, Ari Pitkälä). 11.9. Elimäki, Tolkkila (Tapio Tohmo). 12.9. Pori, Fleiviiki (Pekka Eriksson). 13.9. Pori, Kuuminainen S (Tapani Lilja). 15.-16.9. Kustavi, Isokari 1kv (Jari Helstola, Juhani Virtanen). 17.9. Pattijoki, Pattijokisuu (Jukka Jantunen ym.). 23.9. Punkaharju, Putikko S (Olli-Pekka Pietiläinen). 27.9. Jomala, Torp 3 (Timo Hietanen, Antti Mikala, Karno Mikkola ym.). 2.10. Lappeenranta, Kanavansuu WSW (Esa Sojamo, Jouko Rantanen ym.). 9.-10.10. Luvia, Säppi (Tom Lindroos, Hannu Kormano, Henry Lehto ym.). 14.-18.10. Hanko, Taktom 1kv r (Hannu Jännes, Sampsa Cairenius, Asko Rokala ym.). 19.10. Luvia, Säppi m (Pentti Kuusela). 22.-25.10. Korppoo, Jurmo (Jari Helstola, Pekka Alho, Raimo Hyvönen ym.).

Useimpiin maastohavaintoihin sisältyy mongoliankirvisen mahdollisuus. Kaikkien aikojen toiseksi runsain esiintyminen (1967 nähtiin 63 yks.), joka ylittää koko 70-luvun yhteismäärän 42 yks. Pääosa havaituista ajoittuu syyskuun alkupuolelle (33 yks.). Ruotsissa niinikään ennätysesiintyminen: 49 yks., jotka ajoittuivat kahtaalle, syyskuun alkupuoliskolle ja lokakuulle. Edellinen Ruotsin ennätysvuosi oli 1986 (15 yks) (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

18.-19.9.1987 Mustasaari, Söderfjärden 2 (Jorma Pessa, Eija Nikkilä). 19.9.1987 Pori, Leveäkari S (Hannu Koskinen, Petri Rissanen). 4.10.1987 Oulu, Oritkari (Kyösti Karjalahti).

Vuoden 1987 yksilömäärä nousee 30:een.

Mongoliankirvinen

Anthus godlewskii

(1, 3, 1)

15.-17.10. Luvia, Säppi 1kv r (Juha Sjöholm, Pentti Kuusela ym.).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1974 ja 1986 (3 yks.). Lajinmäärityksestä on tekeillä RK-tiedote.

Nummikirvinen *Anthus campestris* (57, 54, 2)

9.6. Korppoo, Jurmo (Aarne Lahti, Kari Kuokkanen). 1.-4.10. Kotka, Hovinsaari (Klaus Laine ym.).

Keskinkertaisen niukka esiintyminen. Vuoden 1987 yksilömäärä (alla) nousee viiteen ja on 80-luvun korkeimpia.

11.-16.5.1987 Janakkala, Turenki (Ari Lehtinen, Hannu Hellsten, Reima Hirviniemi ym.).

Iso-/Nummikirvinen *Anthus novae-seelandiae/campestris*

4.9. Hangö, Västra hamnen SW (Henrik Lindholm, Christian Catani, Roland Sundström).

Intiankirvinen *Anthus hodgsoni*

(0, 8, 1)

3.10. Luvia, Säppi (Juha Sjöholm).

Linnussa todettiin *yunnanensis*-rodun piirteet. Säpin 6. yksilö ja 4. maastomääritetty. Ruotsin 1. havainto tehtiin 17.10.1988 (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Sitruunavästäräkki *Motacilla citreola* (10, 31, 6)

31.5.-2.6. Siuntio, Myrans ♂ (Matti Sillanpää, Henry Ekholm, Jorma Salo ym.). 3.6. Siilinjärvi, Musti ♀ (Markku Ukkonen). 15.-16.6. Pori, Yyteri ♀ r (Tapani Lilja, Antti J. Lind, Juha Niemi). 7.7. Oulu, Taskila ♂ (Pirkka Aalto, Mikko Huju, Samuel Kallionpää). 20.8. Pernaja, Niinijärvi 1kv (Arto Juvonen, Torbjörn West). 28.8. Joensuu, Repokallio +1kv (Matti Kapanen).

Viime vuoden tapaan runsas kevätesiintyminen. RK-tiedote syksyisten nuorten lintujen määrätyksestä julkaistiin äskettäin (Jännes & Lamin-Soila 1989).

Vuorivästäräkki *Motacilla cinerea*

(25, 109, 5)

8.4. Turku, Yo-kylä S (Hannu Friman). 27.4. Korsholm, Valsörarna koiras NW (Tom Backlund, Rune Jakobsson). 2.6. Korppoo, Jurmo ♀ (Jari Helstola, Jyrki Normaja, Ari Rivasto ym.). 13.6. Pelkosenniemi, Pyhätunturi ♂ (Richard Newton, ilmoitti Tapani Numminen). 24.7. Tampere, Lielähti ♀-puk. (Jouni Lindqvist).

Ensimmäinen vuosi, jolloin lajia ei enää tavattu Karkkilan pesimäpaikalla. Tarkka erittely Karkkilan populaation vaiheista sekä pesinnöistä muualla Suomessa, ks. Friman & Luoto (1988).

19.5.1982 Siikajoki, Tauvo ♂ (Matti Tynjälä, Arvo Ohtonen).

Västäräkki *Motacilla alba*

(0, 1, 1)

16.4. Porvoo, Ruskis (Torbjörn West).

Linnussa todettiin Brittein saarten *yarrellii*-rodun piirteet. Ensimmäinen havainto on vuodelta 1985. Tilapäispesintöjä on todettu monin paikoin luoteisessa Manner-Euroopassa, usein sekapesintöinä västäräkin kanssa. Vakituinen pieni kanta pesii Alankomaissa (Glutz & Bauer 1985).

Vuorirautiainen *Prunella montanella* (0, 3, 1)

22.-23.10. Uusikaupunki, Vekara (Raimo Heinonen, Matti Lempiäinen, Raimo Virtanen).

Myös Ruotsissa havaittiin 1 yks., edellisenä vuonna peräti 4; kokonaismäärä 6 yks. (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Valkotäpläsinirinta *Luscinia svecica cyaneola*

(11, 8, 1)

20.6. Enontekiö, Näkkälä ♂ (Kari Arkiomaa, Jussi Savolainen).

60-luvulla havaittiin 5 yks., 70-luvulla 9, 80-luvulla toistaiseksi 5 yks. Havainnoinnin tehostumiseen nähden määrät pienenevät. Keskieurooppalaiset kannat ovat harventuneet, useimmissa tapauksissa kansallisesti "uhanalaisiksi" tai "vaarantuneiksi". Länsi-Saksan taantuminen on johtunut pesimähabitaattien muokkauksesta/tuhoamisesta (soranotto, purojen ruoppaus ja näiden kasvillisuuden nopeutuva sukkessio; Franz & Theiss 1987).

Sinipyrstö *Tarsiger cyanurus*

4.-5.7.1987 Kuusamo, Oulanka ad ♂ (Jorma Pessa).

Tämä on vuoden 1987 toinen laulava koiras (ks. Lintumies 23:192).

Mustapäätasku *Saxicola torquata*

(30, 96, 10)

5.4. Kuusankoski, Voikkaa ♂ *rubicola/hibernans* (Mika Asikainen, Heikki Tani). 2.5. Joensuu, Iikseniitty +1kv ♀ (Matti Kapanen ym.). 6.5. Helsinki, Viikki ♂ (Kimmo Absetz, Jan Lindström). 19.5. Joensuu, Repokallio ♀ *maura* (Petri Hottola ym.). 19.-24.5. Joensuu, Repokallio ♂ *maura* (Petri Hottola). 22.5. Pyhtää, Ristisaari ♂ *maura* (Petteri Tolvanen, Pekka Hänninen). 26.9.-1.10. Imatra, Virasoja w-puk. *maura* (Jukka Jantunen). 8.10. Pyhäranta, Rihtiniemi ♀-puk. *maura* (Pekka Alho, Hannu Klemola, Jukka Sillanpää). 12.10. Luvia, Säppi (Juha Niemi, Ari Pitkälä, Olli Salminen ym.). 19.10. Lemland, Lågskär 1kv r *maura* (Pekka Suhonen, Karno Mikkola, Visa Rauste).

Kuusankosken havainto on vasta 3. tästä roturyhmästä. *Maura/stejnegeri*-roturyhmän esiintymisen voimistuminen Itämeren ja Pohjanmeren piirissä 15 viime vuoden aikana ei yksistään selity havainnointitehon kasvulla; muuttoreittien siirtyilemiset ja muutokset lähtöalueiden kantojen koossa ovat ilmeisiä, joskin toistaiseksi selvittämättömiä tekijöitä (Glutz & Bauer 1988). Suomesta havaintoja on selvästi eniten, myös kevähavaintojen osuus on meillä suurempi kuin lännempänä.

16.-23.8.1986 Hanko, Svanvik ♂ *maura* (Tom Lindroos, Markku Huh-ta-Koivisto, Tapani Missonen ym.).

Vas. kirjorastas *Zoothera dauma*
5.10.1988 Lågskärillä. — Valok.
Karno Mikkola.

Alh. kääpiökerttu *Sylvia nana*
17.-20.10.1988 Söderskärillä. —
Valok. Pertti Muuronen.

Ylh. kalliopääsky *Hinduro rupestris*
9.-10.6.1988 Lämskärillä. — Valok. Matti
Nieminen.

Kesk. kenttäkerttunen *Acrocephalus agri-*
cola 27.5.1988 Helsingissä. — Valok. Mar-
kus Varesvuo.

Alh. arotasku *Oenanthe isabellina*
6.6.1988 Porissa. — Valok. Tapani Lilja.

Arotasku *Oenanthe isabellina*

(0, 3, 1)

6.6. Pori, Yyteri r (Tapani Lilja, Juha Niemi ym.).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1977, 1979 ja 1987. *Oenanthe*-lajeista eurooppalaisittain suurin rariteetti. Ruotsissa nähty kerran, Norjassa kahdesti, Brittein saarilla kolmasti, Tanskassa ei kertaakaan. Pesii silti niinkin lähellä kuin Kreikassa ja Bulgariassa (Glutz & Bauer 1988).

Nunnatasku *Oenanthe pleschanka*

(0, 3, 2)

14.-16.10. Kotka, Hovinsaari ♀ r (Klaus Laine, Timo Pulliainen, Hannu Jännes ym.). 22.10. Kouvola, Mielakanmäki lkv ♂ r (Tapio Tohmo, Timo Pulliainen, Jouni Repo ym.).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1979, 1981 ja 1982. Myös Ruotsissa nähtiin 2 yks. (ja kokonaismäärä niinkään 5 yks., E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Rusotasku *Oenanthe hispanica*

(0, 1, 1)

29.5. Lemland, Lågskär ♀ r (Anssi Vähätalo, Tapio Aalto, Karno Mikkola ym.).

Ensimmäinen havainto on edeltäneeltä syksyltä (24.10.-1.11. Espoo). Laji kuuluu vähentyneen espanjalaisilla pesimäalueilla parina viime vuosikymmenenä (11 seuranta-aluetta, joista 5:ltä laji on kokonaan kadonnut, ks. Mestre ym. 1987).

Aavikkotasku *Oenanthe deserti*

(3, 1, 1)

31.3.-7.4. Lemland, Lågskär 2kv ♂ r (Anssi Vähätalo, Kai Forsman, Pekka Rintamäki).

Edellinen havainto on vuodelta 1981. Ruotsissa havaittu peräti 15 yks. vuoteen 1988 mennessä, useimmat marraskuussa (E. Hirschfeld, kirj. ilm.). Viron ensihavainto tehtiin 12.4.1985 (Leito 1986).

Kirjorastas *Zoothera dauma*

(1, 0, 1)

5.10. Lemland, Lågskär lkv ♂ r (Karno Mikkola, Timo Hietanen, Sampo Laukkanen ym.).

Varpushaukan rouhaisema lintu löytyi myöhemmin samana päivänä kuolleena, nykyään nähtävillä Helsingin yliopiston eläinmuseon näyttelykaapissa. Edellinen kirjorastamme ammuttiin lehtokurppana Oulunsalossa 30.9.1961 (museoitu Ouluun). Muualla Länsi-Euroopassa laji on selvästi suositumpi ja useammin nähty vieras. Glutz & Bauer (1988) tuntevat 163 havaintoa, lännessä Irlantia, pohjoisessa Grönlantia myöten. Ruotsistakin on 6 havaintoa, Norjasta 4.

Mustakaularastas*Turdus ruficollis atrogularis*

(5, 7, 3)

6.-30.1. Raahe, Ulkofantti 2kv ♀ (Matti Rekilä, Paavo Hartikka). 26.2.-24.3. Pietarsaari, Skata 2kv ♂ (Klaus Mattila). 24.-29.10. Pori, Reposaari ♂ (Arvi & Eija Laaksonen, Sulo A. Savo).

Havainnoista 7 ajoittuu talveen, joulumaaliskuulle. Ajoittuminen myöhäissyksyn-talveen näkyy kaikissa länsieurooppalaisissa havaintoyhteenvedoissa. Laji on syysliikeddinnässään räkätin tavoin marjalintu ja ehättää tänne vasta marjavarantojen ehtyessä, jolloin jättäytyy herkästi talvehtimaan omenapuutarhoihin ja pihojen koristepensaisiin. Poriin havainto on ensimmäinen syysmuuttokaudelta.

Viirusirkkalintu *Locustella lanceolata*

(1, 9, 1)

10.10. Kokkola, Tankar lkv kuolleena majakan juurella (Harri Hongell).

Vasta 2. syyshavainto tästä sirkkalintujen pienimmästä, joka on tullut kuuluisaksi Fair Islen syyserikoisuutena. Ruotsista on 2 havaintoa (E. Hirschfeld, kirj. ilm.), Englannista 44 vuoteen 1988 mennessä (Rogers ym. 1989).

Sarakerttunen*Acrocephalus paludicola*

(1, 1, 1)

22.5. Hanko, Länsisatama (Mika Nieminen).

Aikaisemmat havainnot ovat vuosilta 1972 ja 1977. ICBP:n "Punaisessa kirjassa" laji on nykyään Euroopan uhanalaisin muuttava varpuslintu (Grimmet 1989). Kantojen ripeitä pesii paikoin NL:ssa, Puolassa, Itä-Saksassa ja Unkarissa, muualta kadonnut tai tilapäinen. Syksyinen esimuutto suuntautuu aluksi länteen, jolloin lähinnä elokuisessa ruovikkorengastuksessa on yhytetty mm. Latviasta yht. 20 yks. vuoteen 1986 mennessä (Baumanis & Mednis 1988), Tanskasta 15 yks. (Olsen 1988) ja Ruotsista 18 yks. vuoteen 1987 mennessä (Hirschfeld 1988).

Kenttäkerttunen*Acrocephalus agricola*

(0, 6, 3)

27.5. Helsinki, Itä-Tonttu (Antti Below, Markus Varesvuo). 4.-7.6. Mustasaari, Östra Norrskär r (Visa Rauste, Mauri Jalonen, Jyrki Lausamo ym.). 26.-27.6. Varkaus, Lehtoniemi A (Antero Lindholm, Osmo Huupponen, Heikki Kotilainen).

Helsingin lintu piilotteli vaitonaisena ja arkana ulkoluodon pensaikossa. Muut havainnot ovat koske-

neet joko kädessä määritettyjä ja/tai äänitettyjä laulavia yksilöitä.

Pikkukultarinta *Hippolais caligata*

(0, 5, 2)

4.6. Siikajoki, Tauvo r (Juha Repo, Kari Varpenius). 17.-18.9. Pattijoki, Yrjänä (Jukka Jantunen, Kai Hilditch, Panu Kuokkanen ym.).

Aikaisemmat havainnot ovat vuosilta 1981, 1984, 1986 ja 1987, kaikki laulavia koiraita keväältä-kesältä. Pattijoen lintu on ensimmäinen syksyltä ja ensimmäinen pelkästään maastomääritetty.

Rusorintakerttu *Sylvia cantillans*

(3, 7, 1)

26.9.-9.10. Luvia, Säppi +1kv ♂ r (Juha Sjöholm, Juha Niemi ym.).

Ensimmäinen syyshavainto ja sitäkin yllättävämminkin vanhasta koirasta. Ruotsissa havaittu 17 yks. Englannissa tavallisin *Sylvia*-rariteetti (223 yks. vuoteen 1988 mennessä), jonka esiintyminen on tasaisesti voimistunut (Rogers ym. 1989).

Kääpiökerttu *Sylvia nana*

(2, 3, 1)

17.-20.10. Porvoon mlk, Söderskär lkv r (Martti Hario, Pertti Muuronen, Gustaf Nordenswan ym.).

Kaikki havainnot ovat loka-marraskuulta. Ruotsissa nähty 9 yks., joista 1 toukokuussa, muut loka-marraskuussa (E. Hirschfeld, kirj. ilm.). Sama ajoittumisen erikoinen myöhäisyys koskee myös Englannin harvoja havaintoja (5 yks., viimeisin vuonna 1988).

Hippiäisuunilintu*Phylloscopus proregulus*

(26, 174, 27)

18.9. Kälviä, Ruotsalo (Esko Järvi). 8.-9.10. Helsinki, Santahamina (Jorma Tähtinen, H. Pietarinen, P. Pietiläinen). 8.10. Hangö, Högholmen (Henrik Lindholm, Roland Sundström). 9.10. Virolahti, Hurppu (Klaus Laine). 10.10. Vantaa, Simonkylä (Markku Heinonen, Jyri Heino, Asko Rokala ym.). 12.10. Pyhärinta, Rihtniemi (Pekka Rautiainen, Arto Puolasmaa). 12.10. Lemland, Lågskär (Pekka Suhonen, Karno Mikkola, Visa Rauste). 13.10. Kustavi, Isokari (Jari Helstola). 16.10. Luvia, Säppi (Pentti Kuusela, Juha Sjöholm, Pertti Kangasniemi ym.). 16.-18.10. Lemland, Lågskär 2 (Pekka Suhonen, Karno Mikkola, Visa Rauste). 19.10. Luvia, Säppi (Jaakko Esama, Juha Sjöholm). 5.11. Helsinki, Itä-Vuosaari (Antti Below, Pekka Kaanpää, Markus Varesvuo).

Havaintoja pyydystetyistä ei tarkasteta. Yht. 14 yks. rengastettiin ajalla 4.-20.10. Rungas esiintyminen. 60-luvulla havaittiin yht. 17 yks., 70-luvulla 32 yks. ja 80-luvulla tähän

mennessä 175 yks., keskimäärin 19 yks. vuodessa.

Kirjosiiپیوونilintu

Phylloscopus inornatus
(41, 197, 66)

4.9. Siikajoki, Tauvo (Panu Kuokkanen, Jari Heikkinen). 6.9. Lempäälä, Matinlahti (Pekka Suhonen). 7.9. Luvia, Säppi (Juha Sjöholm). 11.9. Siikajoki, Tauvo (Matti Tynjälä, Annikki Tynjälä, Merja Ylönen). 12.9. Vaasa, Gerby (Aarne Lahti). 14.9. Raahe, Pitkäkari (Kari Varpenius). 16.9. Kuopio, Puijo (Paavo Liimatta). 17.9. Pattijoki, Pattijokisuu (Kari Varpenius, Jukka Jantunen, Panu Kuokkanen ym.). 17.-18.9. Pattijoki, Yrjänä 3 (Kyösti Karjalahti, Jukka Jantunen, Kari Varpenius ym.). 17.9. Luvia, Säppi (Jani Vastamäki, Kari Kekki, Juha Järvi ym.). 17.9. Hanko, Täktom (Pekka J. Nikander, Hannu Jännes, Antti Mikala ym.). 18.9. Lohdaja, Ohtakari 3 (Marko Pohjoismäki, Juhani Montonen). 19.9. Kälviä, Ruotsalo (Esko Järvi). 19.9. Pattijoki, Mikonkari (Jukka Hauru). 20.9. Joensuu, Höytiäisen kanava (Petri Hotola ym.). 21.9. Luvia, Säppi (Juha Sjöholm, Ari Rantamäki). 21.9. Kälviä, Ruotsalo (Esko Järvi). 22.9. Raahe, Ulkofantti (Kari Varpenius). 22.9. Pori, Mäntyluoto (Pekka Eriksson). 23.9. Raahe, Lapaluoto (Kari Varpenius). 23.9. Sipoo, Spjutsund (Mauri Leivo). 24.9. Kokkola, Sannanranta (Marko Pohjoismäki). 26.9. Luvia, Säppi 2 (Juha Sjöholm). 28.9. Luvia, Säppi (Juha Sjöholm). 1.10. Hanko, Täktom (Matti Soini, Sakari Damski ym.). 3.10. Luvia, Säppi 2 (Juha Sjöholm). 4.10. Pori, Mäntyluoto (Tapani Lilja, Petri Rissanen). 9.10. Helsinki, Kaisaniemi (Sakari Damski). 9.10. Helsinki, Alppila (Pertti Rasp, Jari Kostet). 10.10. Pori, Mäntyluoto (Pekka Eriksson). 10.10. Pori, Mäntyluoto (Jari Peltomäki). 11.10. Helsinki, Kaivopuisto (Jari Korhonen). 12.10. Lemland, Lågskär (Visa Rauste, Karno Mikkola, Pekka Suhonen). 19.10. Luvia, Säppi r, *humein* piirteitä (Juha Sjöholm, Jaakko Esama, Pentti Kuusela).

Havaintoja pyydystetyistä ei tarkasteta. Yht. 26 yks. rengastettiin ajalla 2.9.-19.10. Ylivoimaisesti suurin vuosisumma kautta aikojen. Vuonna 1987 tavattiin 36 yks. ja vuonna 1985 34 yks. Myös Latviassa ennätysesiintyminen (30 yks., entinen ennätys 12 yks., A. Celmins, kirj. ilm.). Säätekijöiden yhteydestä lajin esiintymishuippuihin lännessä, ks. Baker & Catley (1987).

15.9.1985 Siikajoki, Tauvo (Jorma Pessa, Heikki Pakkala, Juha Repo). 10.10.1987 Pori, Kuuminainen (Hannu Koskinen, Jari Heiskanen).

Tulipäähippiäinen *Regulus ignicapillus* 10.5.1988 Jurmossa. — Valok. Pekka Alho.

Schwarzinuunilintu

Phylloscopus schwarzi
(1, 6, 1)

9.10. Lemland, Lågskär r (Jörgen Palmgren, Timo Hietanen, Karno Mikkola ym.).

Edelliset havainnot (3) ovat vuodelta 1982. Havainnoista peräti 6 on Lågskäriltä, muut 2 Säpistä ja Tankarista. Ruotsissa tavattiin 2 yks., kokonaissumma nyt 15 yks. (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Ruskouunilintu

Phylloscopus fuscatus
(3, 18, 2)

9.10. Hanko, Länsisatama (Asko Rokala, Jyri Heino, Pentti Hyvärinen ym.). 14.-16.10. Lemland, Lågskär 1kv r (Pekka Suhonen, Karno Mikkola, Visa Rauste).

Edellissyksyisen huipun (9 yks.) jälkeen palattiin lähinnä normaalitilanteeseen. Ruotsissa nähtiin 1 yks., kokonaismäärä on tasan 20.

Idäntiltalti *Phylloscopus collybita tristis*

(0, 40, 6)

19.9. Espoo, Laajalahti 1kv r (Juhani Topp). 26.9. Luvia, Säppi r (Juha Sjöholm, Juha Niemi). 2.10. Espoo, Laajalahti 1kv r (Juhani Topp). 6.10. Mustasaari, Norrskär r (Tapani Numminen ym.). 9.10. Porvoon mlk, Söderskär 1kv r (Martti Hario, Arto Juvonen, Gustaf Nordenswan ym.). 9.10. Kustavi, Isokari r (Jari Helstola, Juhani Virtanen).

Vuosina 1976-88 havaittu keskimäärin 3-4 yks. vuodessa; vuosi 1988 kiilaa kolmen parhaan joukkoon (1984 11 yks., 1986 7 yks.). Havainnoista 35 (76 %) on tehty lokakuussa, 7 syyskuussa ja 4 marraskuussa. Laajalahden syyskuun havainto on niukasti aikaisin (seuraavat 21.9.1976 ja 26.9.1988). Ruotsissa havaittiin 8 yks., vuosiennätys (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

24.10.1987 Korppoo, Jurmo r (Osmo Kivivuori, Jyrki Normaja).

Tulipäähippiäinen

Regulus ignicapillus
(1, 1, 1)

10.5. Korppoo, Jurmo ♀ r (Pekka Alho).

Laji tavataan n. 10 vuoden välein; edelliset ovat vuosilta 1968 (Lågskär) ja 1979 (Rönnskär). Yksinäisen miehittäjän tähtihetki Jurmon lintuasemalla.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*

(n. 35, 52, 4)

2.5. Lemland, Lågskär 2kv ♂ lähti N (Anssi Vähätalo, Staffan Hagerborg). 13.5. Lemland, Lågskär ♀ r (Tapio Aalto, Seppo Laakso, Pekka Suhonen ym.). 21.5. Korppoo, Jurmo 2kv ♂ (Tapani Numminen, Annika Forssten). 24.5. Tammisaari, Jussarö 2kv ♂ (Jörgen Palmgren, Torsten Stjernberg, Jerker Wuorinen ym.).

Keskinkertainen esiintyminen, normaali ajoittuminen, yllätyksettömät tapaamispaikat.

2.5.1987 Lemland, Herrö ♂ (Jouko & Anna Hakala).

Partatiainen *Panurus biarmicus*

(1, 65, 2)

28.4. Raisio, Raisionlahti 2 (toinen ♂) (Esa Lehikoinen).

Vain 2 yksilöä kolmen runsaan vuoden jälkeen (15, 29 ja 20 yks. + pesintä) oudoksuttaa, varsinkin kun lajin jalansija on voimistumassa Öölannissa, ja muualla Ruotsissa kannat ovat kestäneet hyvin pakkastalvet 1985-87; syysdispersio Tåkernilla oli sekin "melko voimakas" (Tyrberg 1988). Muutaman välivuoden jälkeen pesintä varmistettiin Latviassakin vuosina 1986 ja 1988 (Priednieks, Strazds ym. 1989).

Pyrstötiainen

Aegithalos caudatus europaeus
(7, 5, 0)

31.10.1986 Kokkola, Tankar 1kv r (Terho Harju, Harri Hongell).

Linnussa todettiin *europaeus*-rodun piirteet. Samana syksynä rengastettiin Viron lintuasemilla yht. 14

europaeus-yksilöä (Vilbaste ym. 1988). Aikaisemmista yksilöistä 7 on vuodelta 1973 ja 4 vuodelta 1977.

Viitatiainen *Parus palustris*

(n. 5, 1, 1) 24.12.-huhtikuu 1989 Imatra, Virasoja (Jukka Jantunen, Jaakko Nuotio).

Edellinen havainto on vuodelta 1982.

Valkopäätiainen *Parus cyanus*

(6, 14, 1)

28.-29.12. Savonlinna, Aholampi (Harri Okkonen, Pekka Holopainen, Mauri Löppönen ym.).

Kolmas peräkkäinen vuosi, jolloin valkopäätiainen eksyy Suomeen. Sittemmin lajista on tehty Itä-Suomessa lisää talvihavaintoja, joten käynnissä on liikehdintä 70-luvun tapaan. Tarkka kuvaus RK-lomakkeella on tarpeen mahdollisten risteymien eliminoimiseksi (sekapesinyt sinitiaisen kanssa mm. Turussa, Lehtonen 1976).

Pussitiainen *Remiz pendulinus*

(5, 15, 2)

17.4. Hanko, lintuasema ♂ r (Pekka J. Nikander, Anssi Laurila, Ari Vienonen). 7.6. Helsinki, Pornaistenniemi (Heikki Arppe).

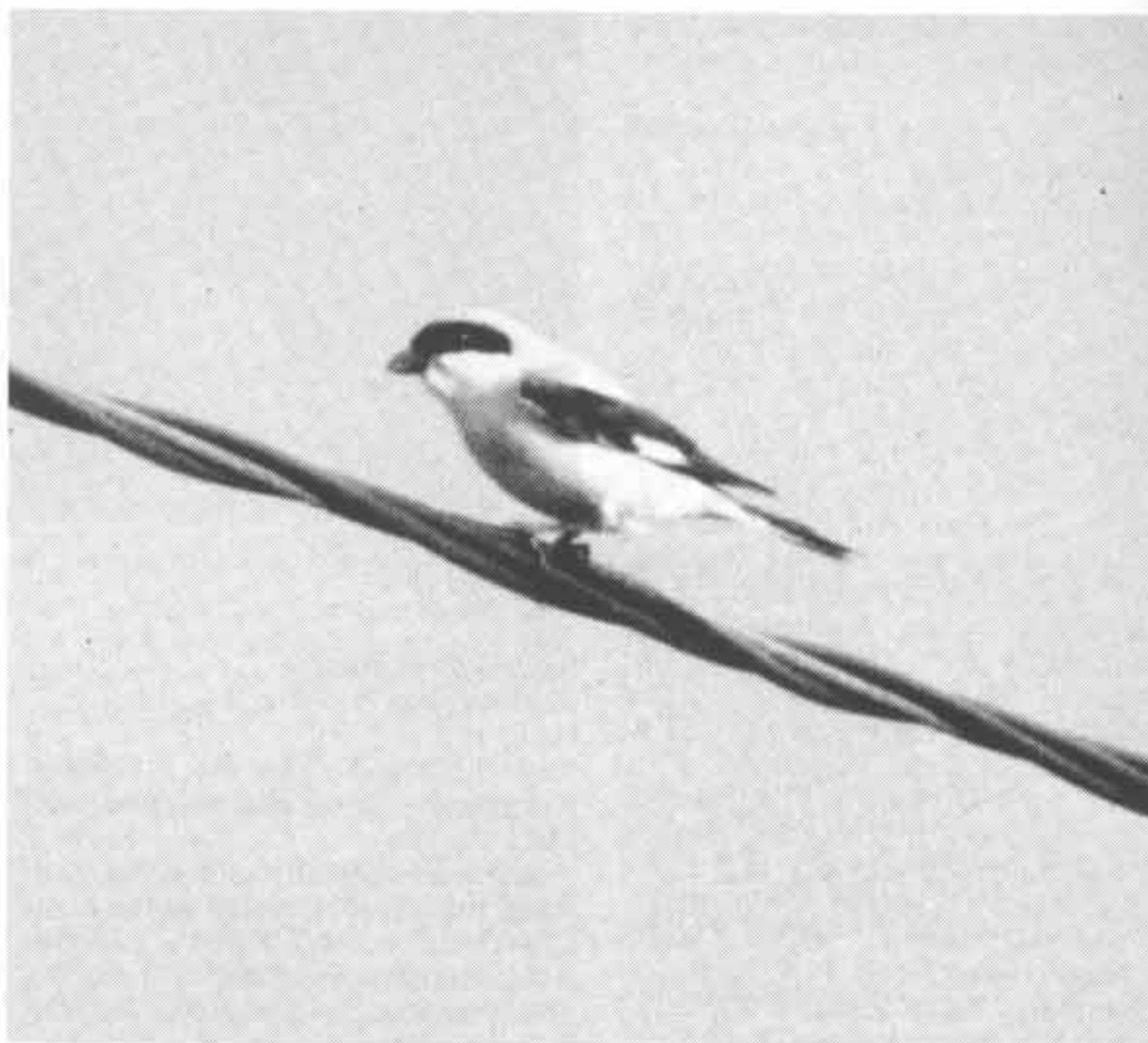
Syyshavaintojen puuttuminen saattaa heijastella Skoonen ja Norrköpingin kolonioissa todettua kannanlaskua (Tyrberg 1988). Öölannissa kanta ei ole vahvistunut (1-2 pesintää vuonna 1988, Lundqvist ym. 1989). Sitä vastoin Latviassa, Papen lintuasemalla syyssaaliit kasvoivat vuosina 1986-88 (mutta romahtivat täysin syksyllä 1989, A. Celmins, kirj. ilm.). Latvian pesimäkannan kehityssuuntaa ei tunneta; atlas-vuosilta 1980-84 on 30 pesälöytöä (Priednieks, Strazds ym. 1989). Virosta ei saatu tuoreita tietoja.

Kokemäki, Puurijärvi pesärakennelma vuodelta 1986 (Juha Lehtinen, ilmoitti Heikki Vasamies).

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor*

(28, 40, 9)

14.5. Janakkala, Vähikkälä (Hannu Hellsten, Reima Hirviniemi, Jari Pasuri). 23.5. Lemu, Nynäinen (Pekka Alho, Jarmo Komi). 29.5. Korppoo, Jurmo (Hannu Friman, Tom Lindroos, Ahti Vapaavuori ym.). 29.-30.6. Perniö, Laukka ♂ (Jukka K. Nurmi). 2.7. Kotka, Hovinsaari +1kv ♂ (Klaus Laine, Mikko Pöyhönen ym.). 18.7. Hanko, Taktom +1kv (Jukka K. Nurmi). 5.-7.8. Kotka, Hovinsaari +1kv ♂ (Klaus Laine ym.). 16.8. Mustasaari, Söderfjärden (Jorma Pessa, Eija Nikkilä). 16.-24.8. Mustasaari, Sulva +1kv (Jorma Pessa, Eija Nikkilä).

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor* 5.-7.8.1988 Kotkassa. — Valok. Pekka Vainio.

Ennätysesintyminen. Edelliset parhaat vuodet olivat 1986 ja 1983 (molempina 7 yks.). Keskimäärä 1980-luvulla 4-5 yks. vuodessa, siis varsin tasaista.

7.8.1986 Mustasaari, Sulva +1kv ♂ (Jorma Pessa).

Punakottarainen *Sturnus roseus*

(n. 26, 16, 0)

1.8.1987 Kristiinankaupunki, Skaf-tung ad (Antti Heikkilä, Pekka Kankaanpää, Kari Korhonen ym.).

Havainnot yllättävästi enentyneet 80-luvulla. Vuosina 1950-69 nähtiin n. 8 yks., 1970-79 3 yks., 1980-88 15 yks., joista 7 yks. vuonna 1984. Laji on tunnettu epäsäännöllisistä laajoista vaelluksistaan kaakkoisten arojen pesimäalueiltaan, ääritapauksissa nämä ovat ulottuneet Islantiin asti (1983 5 yks., Petersen 1984). Vuosi 1984 oli ennätysellinen myös Tanskassa (5 yks., Olsen 1988) ja Puolassa, jossa nähtiin mm. 21 linnun parvi (Anon. 1986).

Mäntysirkku *Emberiza leucocephalos*

(1, 1, 1)

2.-4.4. Lemland, Lågskär koiras r (Anssi Vähätalo, Kai Forsman, Pekka Rintamäki).

Edellinen havainto on vuodelta 1986. Ruotsin 5. havainto tehtiin lokakuussa 1988 (E. Hirschfeld, kirj.

ilm.). Toistaiseksi vain koiraskoiras voidaan määrittää lajilleen; naarasnaaras ja nuoria syyslintuja on jokseenkin mahdotonta erottaa keltasirkkuyksilöistä, joilta keltainen väri puuttuu tykkäänään (äänetkin samalaiset).

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*

4.9.1984 Oulu, Taskila (Jorma Pessa, Pekka Ränä).

Poistettu tarkastettavien lajien luettelosta vuodesta 1986.

Harmaasirkku *Miliaria calandra*

(23, 27, 4)

13.2.-huhtikuu Joutseno, Korvenkylä (Jukka Jantunen, Kai Hilditch, Kari Kärkkäinen). 3.5. Orimattila, Luhtikylä (Kari Puumalainen). 12.7. Tenhola, Prästkulla (Jörgen Palmgren, Sampo Laukkanen, Ville Vepsäläinen). 4.11.-18.4.1989 Sotkamo, Jormaskylä (Eino Karjalainen, Jouni Ruuskanen, Hannu Rönkkö).

70-luvulla nähtiin yht. 20 yks., 80-luvun tehostuneessa havainnoinnissa vasta 14 yks. (joten vuoden 1988 saldo on erittäin hyvä). Töyhtökiurun tavoin katoamassa levinneisyytensä pohjoisosista. Liettuassa vähentynyt "massapesijästä" muutama pariin (Mierauskas & Logminas 1987). Latviassa pesinnät loppuneet atlas-vuosina (Priednieks,

Strazds ym. 1989). Öölannin viimeinen tunnettu pesintä on vuodelta 1975 (Knutsson 1988). Laajassa inventoinnissa skoonelaisilla pesimäpaikoilla löytyi kesällä 1988 enää 10 vakituista reviiriä, joista pesintä varmistui yhdellä (Jönsson 1989)

Todennäköisiä tarha- ja häkkikarukalaisia

Presumed escapes

Flamingo *Phoenicopiterus ruber roseus* (2,1,1)

2.-27.10. Uusikaupunki, Hiu (Pekka Komi ym.)

Aikaisemmista havainnoista vain yhden otaksutaan koskeneen luonnonvaraista yksilöä (Oravainen 9.9.-12.10. 1983). Uudenkaupungin linnun tolkutun kesyys viittaa karkulaisalkuperään.

Intianhanhi *Anser indicus*

12.6. Siikajoki, Säärenperä (Jorma Pessa). 23.5.-2.6.1987 Kokkola, Harbåda 2 (Harri Hongell, Heidi Simonen).

Korjaukset Corrections

Mandariinisorsa *Aix galericulata*
Lintumies 23:199; Espoon havainnon viimeinen päivämäärä on 12.9.1987 (Jyrki Erikäinen).

Mustapäätasku *Saxicola torquata*
Lintumies 19:157, 164; Hangon lintu on 1kv ♂

Hylätyt havainnot

Records not accepted

Merimetso

Phalacrocorax carbo sinensis
2.4. Savonlinna, Heikinpohja.

Karimetso *Phalacrocorax aristotelis*
29.5. Virolahti, Harvajanniemi.

Metsähanhi *Anser fabalis rossicus*
23.4. Valkeakoski, Saarioisjärvi.

Lyhytnokkahanhi

Anser brachyrhynchus
8.10. Merikarvia, Hinderträsket 14 SSW.

Intianhanhi *Anser indicus*

27.4. Jalasjärvi, Hirvijärvi.

Arosuohaukka *Circus macrourus*

9.6. Rautjärvi, Purnujärven kylä.
14.9. Vilppula, Kivivuori S.

Niittysuohaukka *Circus pygargus*

18.5. Virolahti, Vilkkiläntura. 27.5. Helsinki, Kyläsaari SW. 3.9. Paimio, Paimionlahti.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina*

26.5.1985 Tammela, Torro.

Kiljukotka *Aquila clanga*

26.4. Kaarina, Rauvolanlahti E.

Keisarikotka *Aquila heliaca*

7.5.1985 Kotka, Ristinkallio lennossa. 26.6. Kirkkonummi, Heikkilä 1 WSW

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*

31.10.1987 Kokkola.

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

23.4. Liminka. 5.9. Siilinjärvi, Raasio.

Lampiviklo *Tringa stagnatilis*

21.4. Espoo, Finnä. 22.5. Outokumpu, Sysmäjärvi.

Isokihu *Catharacta skua*

20.8. Sotkamo, Pohjavaara.

Mustapäälökki *Larus ichthyæetus*

23.5. Virolahti, Hurppu. 1.-2.6. Kotka, Langinkoski.

Bonapartenlokki *Larus philadelphia*

5.5. Iitti, Säyhtee.

Grönlanninlokki *Larus glaucoïdes*

25.9.1987 Oulu, Oritkari S.

Riuttatiira *Sterna sandvicensis*

2.10. Mustasaari, Raippaluodon salmi S.

Vaaleatervapääsky *Apus pallidus*

15.7. Tornio, Torniojoki.

Vihertikka *Picus viridis*

24.12. Espoo, Laurinlahti.

Keltavästäräkki

Motacilla flava feldegg
14.5.1967 Lapua, Alapää.

Vuorivästäräkki *Motacilla cinerea*

1.9.1987 Lieksa, Jamali.

Kääpiörastas *Catharus ustulatus*

22.4. Lemland, Herrö. 23.4. Helsinki, Töölönlahti.

Mustakaularastas

Turdus ruficollis atrogularis
26.12.1987 Helsinki, Kannelmäki.

Vaaleakultarinta *Hippolais pallida*

28.5. Värtsilä, Savikko.

Hippiäisuunilintu

Phylloscopus proregulus
7.-13.6.1987 Hanko, Santala. 3.10. Pori, Mäntyluoto.

Kirjosiiuunilintu

Phylloscopus inornatus
10.10.1987 Pori, Mäntyluoto.

Schwarzinuunilintu

Phylloscopus schwarzi
3.10. Helsinki, Kaisaniemi.

Vuoriuunilintu *Phylloscopus bonelli*

2.10. Joutseno, Korvenkylä.

Partatiainen *Panurus biarmicus*

1.11.1986 Urjala, Nuutajärvi 2 k.

Idäntiltiltti *Phylloscopus collybita tristis*

20.10.1986 Kokkola, Tankar.

Viitatiainen *Parus palustris*

18.10. Urjala, Nuutajärvi.

Mäntysirkku *Emberiza leucocephalos*

14.-15.11.1987 Uusikaupunki, Kuiviraumo ♀. 5.-6.6. Virolahti, Eerikkälä.

Harmaasirkku *Miliaria calandra*

4.5. Tampere, Hervanta.

Summary: Report of rare birds in Finland 1988

This is the fourteenth annual report of the Rarities Committee in Finland. It lists a total of 364 records for 1988, 91% of which have been accepted. Several records waiting for verification and still under consideration will be published in the Committee's next reports. A set of pre-1988 records, from which the final assessment was made only now, is included in this report.

The details included for each record are: date and locality, number of birds if more than one, other details if known (kv = calendar-year, jp = adult breeding plumage, tp = non-breeding plumage, vp = transient plumage, ♀-puk. = subad. ♂/♀♀, Ä = singing, r = ringed, m = migrating). The three numbers in brackets after each species' name give the totals of specimens observed in Finland (1) before 1975, (2) in the period of 1975-1987, and (3) in 1988, respectively.

Both the number of rarity species (84) and the total number of records accepted (332) were the highest ever. This is partly due to the high rate of activity in submitting records and partly to the genuine increase in the occurrence of some species. In spring there were good numbers of *Anser brachyrhynchus*, *Anser caerulescens* and *Falco vespertinus*. In the late spring-summer very warm weather settled, contributing to record numbers of *Sterna sandvicensis*, *Merops apiaster* and *Lanius minor*. The se-

venth instance of verified breeding of *Tringa stagnatilis* was noted.

In the autumn several Asiatic vagrants occurred in record numbers, notably *Anthus novaeseelandiae*, *Phylloscopus proregulus* and *Ph. inornatus*.

Three new species were added to the Finnish list: *Anas falcata*, *Gelochelidon nilotica* and *Hirundo rupestris*. Other top rarities included *Puffinus griseus*, *Oenanthe hispanica*, *Zoothera dauma*, *Chettusia gregaria*, *Rhodostethia rosea*, *Anthus godlewskii*, and *A. hodgsoni*.

Kirjallisuus

- Anon. 1986: Raport Komisji Faunistycznej o stwierdzeniach w roku 1984. - Notatki Orn. 27:169-176.
- Baker, J. K. & Catley, G. P. 1987: Yellow-browed Warblers in Britain and Ireland, 1968-85. - Brit. Birds 80:93-109.
- Barrett, R. T. & Strann, K.-B. 1987: Two new breeding records of the Storm Petrel *Hydrobates pelagicus* in Norway. - Fauna Norv. Ser. C, Cinclus 10:115-116.
- Barrett, R. T. & Vader, W. 1984: The status and conservation of breeding seabirds in Norway. - ICBP Technical Publication No. 2, pp. 323-333.
- Baumanis, J. & Mednis, A. 1988: Reports on the activity of the Rarities Committee of Latvia (1986). - Retie augi un dzīvnieki 1988, pp. 50-54.
- Bledsoe, A. H. & Sibley, D. A. 1985: Patterns of vagrancy of Ross' Gull. - American Birds 39:219-227.
- Dennis, J. V. 1987: Additional recoveries of banded North American birds in Europe. - North American Bird Bander 12:11-12.
- Densley M. 1988: James Clark Ross and Ross's Gull - a review. - Naturalist 113:85-102.
- Dittberner, H. & Dittberner, W. 1985: Beitrag über Masse, Gewichte und Mauser der Kleinnalle (*Porzana parva*). - Orn. Mitt. 37:283-289.
- Dybbro, T. 1976: De danske ynglefugles udbredelse. - DOF. Kööpenhamina.
- Forsman, D. 1988: Harvinaisten *Aquila*-lajien määrittämisestä. Osa I: kontrastikotkat. - Lintumies 23:157-164.
- Forsman, D. 1989: Harvinaisten *Aquila*-lajien määrittämisestä. Osa II: tummat kotkat. - Lintumies 24:21-26.
- Franz, D. & Theiss, N. 1987: Lebensraumanalyse und Bestandsentwicklung des weissternigen Blaukelchens *Luscinia svecica cyanecula* im Oberen Maintal von 1971 bis 1986. - Anz. orn. Ges. Bayern 26:181-197.
- Friman, H. & Luoto, H. 1988: Vuorivästäräkki - linnustomme uusimpia pesimälajeja. - Lintumies 23:150-154.
- Glutz von Blotzheim, U. N., Bauer, K. M. & Bezzel, E. 1973: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 5. - Akad. Verl. Frankfurt am Main.
- Glutz von Blotzheim, U. N., Bauer, K. M. & Bezzel, E. 1975: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 6. - Akad. Verl. Wiesbaden.
- Glutz von Blotzheim, U. N. & Bauer, K. M. 1985: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 10. - AULA-Verl. Wiesbaden.
- Glutz von Blotzheim, U. N. & Bauer, K. M. 1988: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 11. - AULA-Verl. Wiesbaden.
- Grimmett, R. 1989: Aquatic Warbler. - World Birdwatch 11(2), p. 5.
- Hario, M. 1986: Itämeren lokkilinnut. - Lintutieto. Helsinki.
- Hirschfeld, E. 1988: Sällsynta fåglar i Sverige 1987 - rapport från SOF:s raritetskommitte. - Vår Fågelvärld 47:443-462.
- Hirschfeld, E. & Ullman, M. 1989: Rödhuvad dykand *Netta rufina* och vitögd dykand *Aythya nyroca* i Sverige - i vilken utsträckning är de spontana? - Vår Fågelvärld 48:11-23.
- Jännes, H. & Lammin-Soila, M. 1989: Nuorten sitruunavästäräkkien *Mo. tacilla citreola* erottaminen "harmaista" keltavästäräkeistä *Mo. tacilla flava*. - Lintumies 24:108-113.
- Jönsson, P. E. 1989: Projekt Kornsparv - en presentation samt verksamhetsrapport för 1988. - Anser 28:17-24.
- Knutsson, T. 1988: Ölands Stora Alvar - en översikt av dess historia, vegetation och fåglar. - Calidris 17:160-174.
- Laakso, S. 1987: Lampiviklon (*Tringa stagnatilis*) onnistunut pesintä Keski-Suomessa. - Keski-Suomen Linnut 12:82-83.
- Lehtonen, R. 1976: Valkopäättiaisen *Parus cyanus* risteytyneenä sinittiaisen kanssa Turussa. - Lintumies 11:59.
- Leinonen, A. & Ovaska, M. 1973: Ruusulokki *Rhodostethia rosea* ensi kerran Suomessa. - Lintumies 8:27.
- Leito, A. 1986: The first find of a Desert Wheatear in Estonia. - Eesti Loodus no. 8/86, pp. 527-528.
- Lundqvist, A., Persson, H., Ståhl, A. & Waldenström, A. 1989: Fågelrapport för Öland 1988. - Calidris 18:99-132.
- Madsen, J. 1987: Status and management of Goose populations in Europe, with special reference to populations resting and breeding in Denmark. - Danish Rev. Game Biol. 12(4):76 pp.
- Madsen, J., Bregnballe, T. & Mehlum, F. 1989: Study of the breeding ecology and behaviour of the Svalbard population of Light-bellied Brent Goose *Branta bernicla hrota*. - Polar Research 7:1-21.
- Matvejev, S. D. 1985: Expansions of areas by 15 bird species in Balkan peninsula. - Acta XVIII Congr. Int. Orn., Moscow 1982, pp. 763-768.
- Mestre, P., Peris, S., Santos, T., Suárez, F. & Soler, B. 1987: The decrease of the Black-eared Wheatear *Oenanthe hispanica* on the Iberian peninsula. - Bird Study 34:239-243.
- Mierauskas, P. & Logminas, V. 1987: The breeding bird atlas of Lithuania: results. - Baltic Birds 5, Riika 1987 (poster).
- Nygård, T., Einvik, K., Pedersen, P. H. & Röv, N. 1987: Havsväler påvist på Sklinna, Nord-Trøndelag i hekketida. - Vår Fågel fauna 10:43-45.
- Olsen, K. M. 1987: Sjaeldne fugle i Danmark og Grönland i 1985. - Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 81:109-120.
- Olsen, K. M. 1988: Sjaeldne fugle i Danmark og Grönland i 1986 og 1987. - Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82:81-100.
- Petersen, Ae. 1984: *Sturnus roseus* as a vagrant in Iceland. - Bliki no. 3, pp. 44-49.
- Priednieks, J., Strazds, M., Strazds, A. & Petrins, A. 1989: Latvian Breeding Bird Atlas 1980-84. - Zinatne. Riika.
- Rasmussen, E. V. 1985: Forekomsten af Sodfarvet Skråpe *Puffinus griseus* i Danmark. - Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 79:1-9.
- Riihimäki, J., Haikarainen, T., Peltonen, E. & Peltonen, J. 1980: Käärmekotka *Circus gallicus*, Suomelle uusi lintulaji. - Lintumies 15:37-38.
- Rogers, M. J. 1980: Report on rare birds in Great Britain in 1979. - Brit. Birds 73:491-534.
- Rogers, M. J. and the Rarities Committee 1989: Report on rare birds in Great Britain in 1988. - Brit. Birds 82:505-563.
- Shergalin, J. 1988: Meeting with unusual gulls. - Loodusevaatlusi 1986 (I), p. 120.
- SOF. 1978: Sveriges fåglar. - Tukholma.
- Ström, K. & Börjesson, R. 1989: Stormsvala i Bohuslän - ett inventerings- och märkprojekt. - Ringinform 12(1):19-21.
- Tyrberg, T. 1988: Fågelrapport för 1987. - Vår Fågelvärld 47:378-418.
- Viksne, J. 1983: Birds of Latvia. Territorial distribution and number. - Zinatne. Riika.
- Viksne, J. & Janaus, M. 1989: Colonies of gulls, terns and the Grey Heron in Latvia in 1986. - Putni daba 2:55-71.
- Vilbaste, H., Leivits, A. & Leibak, E. 1988: On the work of the Estonian section of the "Operation Baltic" in the autumn of 1986: Kabli, Häädemeeste and Sorve peninsula bird ringing stations. - Loodusevaatlusi 1986 (I), pp. 17-31.
- Vitkauskas, N. & Raudonikis, L. 1986: New breeding grounds of White-winged Black Tern *Chlidonias leucopterus* Temm. in Lithuania. - Teoksessa/In: Ecology of Birds of Lithuanian SSR., p. 244. Academy of Sciences of the Lithuanian SSR. Vilna.
- Yesou, P. 1986: L'Aigrette des récifs *Egretta gularis*: une espèce à part entière sur la liste des oiseaux de France. - L'Oiseau et R. F. O. 56:321-329.

Kirjoittajien osoitteet - Authors' addresses:

Martti Hario,
Kastevuorenkuja 3 I 153,
SF-02360 ESPOO
Tapani Numminen,
PL 20, SF-21531 PAIMIO
Jörgen Palmgren,
Aallonkohina 6 E 57,
SF-02320 ESPOO